

ข่าวเนติบัณฑิตยสภา

ศูนย์ประชาสัมพันธ์เนติบัณฑิตยสภา / THE BAR ASSOCIATION INFORMATION CENTE

เดือนเมษายน ๒๕๖๖ ปีที่ ๓๖ ฉบับที่ ๔๐๕

■ โทร. ๐ ๒๕๘๗ ๖๘๑๐, ๐ ๒๕๘๗ ๖๘๐๑-๗

<http://www.thethaibar.or.th>

๑๔ เมษายน วันครอบครัว

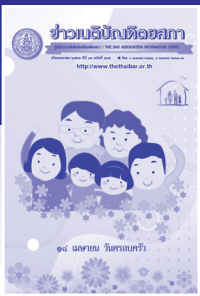

ข่าว เนติบัณฑิตยสภา

ประธานอนุกรรมการฝ่ายต่างประเทศให้การต้อนรับผู้พิพากษาศาลฎีกาแห่งประเทศไทยญี่ปุ่น

วันที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๖๖ เวลา ๑๐.๐๐ น. นายชาติริ สุวรรณิน เลขาธิการเนติบัณฑิตยสภา ได้มอบหมายให้ นายเอี้ยน ขุนแก้ว ประธานอนุกรรมการฝ่ายต่างประเทศ ให้การต้อนรับ Mr.Takuya Miyama ผู้พิพากษาศาลฎีกา แห่งประเทศญี่ปุ่นและคณะ ในโอกาสเข้าหารือเกี่ยวกับแนวทางการเรียนการสอนระดับเนติบัณฑิต ระบบการสอบ คัดเลือกข้าราชการตุลาการ การสอบใบอนุญาตว่าความของสหภาพนายความ โดยมี ว่าที่ร้อยตรีถวัลย์ รุยาพร รองเลขาธิการ เนติบัณฑิตยสภา นางวรรณิยา ไข้เทียมวงษ์ อนุกรรมการฝ่ายต่างประเทศ และหม่อมราชวงศ์ประเดิมสวัสดิ์ สวัสดิวัตน์ ผู้อำนวยการกองบริการ ร่วมให้การต้อนรับ ณ ห้องรับรอง ชั้น ๒ อาคารสถานศึกษาและฝึกอบรมเนติบัณฑิตยสภา

เนื่องจากปก

“๑๔ มกราคม วันครอบครัว”

เมื่อวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๓๒ คณะรัฐมนตรี โดย พล.อ.ชาติชาย ชุณหะวัณ เป็นนายกรัฐมนตรี ได้มีมติเห็นชอบและอนุมัติให้วันที่ ๑๔ เมษายนของทุกปีเป็นวันแห่งครอบครัว ซึ่งอยู่ในช่วงเทศกาลสงกรานต์ เป็นวันที่ต้องการให้ประชาชนได้ตระหนักถึงความสำคัญของครอบครัวให้มากขึ้น ในระยะนี้ประชาชนส่วนใหญ่จะเดินทางกลับสู่ภูมิลำเนา จึงทำให้สมาชิกในครอบครัวมีโอกาสพบปะกันได้โดยสะดวก

การกำหนดให้วันที่ ๑๔ เมษายน ของทุกปีเป็น วันครอบครัว ก็เพื่อมุ่งหวังให้มีการฟื้นฟูขนบธรรมเนียมประเพณีแต่ดั้งเดิม ซึ่งได้เปลี่ยนแปลงไปตามสถานการณ์ของเศรษฐกิจบ้านเมือง เป็นวันที่ควรทำพิธีรดน้ำดำหัว ขอพร ผู้หลักผู้ใหญ่ โดยเฉพาะ พ่อ แม่ ปู่ ย่า ตา ยาย ครูบาอาจารย์ ผู้ที่เคารพนับถือ ทำบุญอุทิศส่วนกุศลให้กับบุพการี เพื่อเสริมสร้างความเป็นสิริมงคล และเพื่อความอบอุ่น เป็นสุขของครอบครัว ตามประเพณีไทยที่เคยปฏิบัติกันมา เราควรทำเป็นตัวอย่างให้ลูกหลานได้เห็น เพื่อให้เขาได้ซึมซับวัฒนธรรมที่ดี และส่งต่อถ่ายทอดไปสู่รุ่นถัดไป

อ่านต่อหน้า ๔

ชาวเนติบัณฑิตยสภา

เดือน เมษายน ๒๕๖๖ ปีที่ ๓๖ ฉบับที่ ๔๐๕

สารบัญ

- ๒ ชาวเนติบัณฑิตยสภา
- ๓ สารบัญ รายชื่อผู้จัดทำ เนื่องจากปก
- ๔ ปัญหาจากข้อหารือกฎหมายที่น่าสนใจ
- ๕ เจาะฎีกาเด่น
- ๑๒ ภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมาย
- ๑๔ วิเคราะห์ข้อสอบกฎหมาย : วิธีการตอบและตัวอย่าง
- ๑๗ บทความเรื่อง “แนวทางการตั้งรูปคดีเพื่อการสืบสวนสอบสวนรวบรวมพยานหลักฐานในชั้นพนักงานสอบสวน”
- ๒๑ มุมข่าว
- ๒๓ ชาวเนติบัณฑิตยสภา
- ๒๔ บรรณาธิการแถลง

คณะผู้จัดทำ อนุกรรมการประชาสัมพันธ์ **ประธานฝ่ายอำนวยการ** นายปรเมศวร์ อินทรชุมนุม **รองประธานฝ่ายอำนวยการ**
 ● นายกฤษฎา บุญสมิต **ฝ่ายอำนวยการ** ● นายพงศ์พิเชษฐ์ จันทร์พรกิจ ● นางสาวสุภาภรณ์ ไชยปุระณะ ● นายทรงพล สุวรรณพงศ์
 ● นางสาวรุชา เหมเวช ● ผศ.ดร.ศรีพัชรา สิทธิกำจร ● นายเชษฐ สุขสมเกษม **กองบรรณาธิการ บรรณาธิการ** นายกฤษฎา บุญสมิต
ผู้ช่วยบรรณาธิการ ผศ.ดร.สมหมาย จันทร์เรือง ● นายรังสิชัย บรรณกิจวิจารณ์ ● นายมนต์ชัย ชนิทรลีลา ● นายอำนาจ เนตยสุภา
 ● นายทีปกร โกมลพันธ์พร **ฝ่ายดำเนินการ** นางพรรณวริน แดงอ่อน ● นายสิทธิฤทธิ์ โสวัณณะ ● นางสาวสนา เกตุแห่ง
 ทะเบียน จัดส่ง ● นางสาววิศรา สุขโสภี

ครอบครัวนั้นเป็นสถาบันพื้นฐานและเป็นสถาบันแรกที่มีความสำคัญยิ่งของสังคม ทำหน้าที่หล่อหลอมสมาชิกด้วยการอบรมเลี้ยงดู ให้ความรัก ความอบอุ่น ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ตลอดจนถ่ายทอดวัฒนธรรม เพื่อให้สมาชิกของครอบครัวเติบโตเป็นคนดีมีคุณภาพของสังคม ความรักในครอบครัวเป็นอีกบทพิสูจน์หนึ่งต่อสังคมที่ว่า “ที่ใดมีรัก ที่นั่นมีสุข” เมื่อไรที่พวกกันให้ความรักต่อกัน ให้ความเข้าใจกัน มีปัญหาใด ๆ ก็ให้อภัยกันด้วยความรัก ครอบครัวก็เป็นสุข เรื่องนี้สำคัญและเป็นสังขรณ์ที่พิสูจน์ได้ง่าย ๆ การใช้เวลาอยู่ร่วมกันนั้น ก็เป็นเรื่องสำคัญที่ทุก ๆ คนในครอบครัวควรคิดคำนึงถึงอยู่ตลอดเวลา เพราะการใช้เวลาอยู่ร่วมกันคือการสร้างสายสัมพันธ์ในครอบครัวได้อย่างดี ช่วยทำให้มีความรักความผูกพันกันมากยิ่งขึ้น

วันครอบครัวเป็นโอกาสของการสร้างความสุข ความรัก ความอบอุ่นในระดับครอบครัว ชุมชน หมู่บ้าน และในสังคมไทย การสร้างความสุขในครอบครัวไม่จำเป็นต้องใช้เงินทองมากมาย สามารถทำได้ทุกวัน ควรใช้กิริยาและคำพูดที่นุ่มนวลสื่อสารกัน หลีกเลี่ยงการสื่อสารที่ทาลายสัมพันธ์ภาพอันดี หมั่นสร้างกำลังใจให้กัน ช่วยสร้างความผูกพันรักใคร่ในครอบครัว และการอยู่ร่วมกันของสมาชิกครอบครัวเดียวกัน สังคมเดียวกันจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องรู้จักผ่อนปรนให้ออกสื่อกันให้อภัยซึ่งกันและกัน เอาใจเขามาใส่ใจเรา ไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตน ควรเสียสละให้ผู้อื่นก็จะดี เขามีความสุขเราก็จะมีความสุข

ภาพหน้าปก

ภาพโดย eommina และ Gerd Altmann จาก Pixabay.

แหล่งข้อมูล

- บทความเรื่อง ๑๔ เมษายน สุขสันต์วันครอบครัว. กรมส่งเสริมวัฒนธรรม กระทรวงวัฒนธรรม (ออนไลน์) ค้นเมื่อวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๖๖ จากเว็บไซต์ http://www.culture.go.th/culture_th/ewt_news.php.

ครอบครัวสุขสันต์ ทันทีที่เราเข้าไปใกล้ชีวิตก็จะรับรู้ได้ถึงบรรยากาศที่แสนจะอบอุ่น พบแต่ความจริงใจที่มีต่อกัน ให้เกียรติกัน สื่อสารกันด้วยความรัก และสิ่งที่คนในครอบครัวควรพึงปฏิบัติต่อกัน เพื่อช่วยเติมเต็มความสุขให้กันและกันอยู่ตลอดเวลา คือการให้ความรัก ความอบอุ่นและความเอื้ออาทรต่อกัน การหันหน้าเข้าหากันและยอมรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน การช่วยเหลือ ดูแล เกื้อกูล ซึ่งกันและกัน ให้ความรักกับครอบครัวมากขึ้น และที่สำคัญที่ไม่ควรลืมคือการรู้จักให้อภัยซึ่งกันและกัน เพราะจะช่วยทำให้ครอบครัวพบแต่ความสุขและรอยยิ้ม และไม่ใช่ว่าหมายความว่า จะให้ความสำคัญแค่วันนี้วันเดียวเท่านั้น เราควรทำให้ทุก ๆ วัน คือวันสำคัญของครอบครัวหรือทุกครั้งที่มีโอกาส การมีพื้นฐานครอบครัวที่อบอุ่นนับเป็นต้นทุนที่ดีของชีวิต

เนื่องในวันครอบครัวปีนี้ กองบรรณาธิการ จุลสารข่าวเนติบัณฑิตยสภา ขอเชิญชวนให้พี่น้องชาวไทยช่วยกันทำให้วันที่ ๑๔ เมษายนนี้ เป็นวันแห่งความสุขของคนในสังคมไทยโดยทั่วถึงกัน ด้วยการเริ่มต้นสร้างความรักความอบอุ่นภายในครอบครัว สร้างภูมิคุ้มกันมิให้สถาบันครอบครัวอ่อนแอลงไป และร่วมกันอนุรักษ์ประเพณีและวัฒนธรรมอันดีงามของชาติให้คงอยู่ตลอดไป

ปัญหาจากข้อหาหรือกฎหมายที่น่าสนใจ

การตีความข้อกำหนดและเงื่อนไขในสัญญาจ้างควบคุมงาน

รวินท์ ชัยภักดิ์รภักดิ์*

ข้อเท็จจริง^๑

มหาวิทยาลัย ศ. ได้ทำสัญญาจ้างก่อสร้างอาคารที่พักอาศัยของนิสิต บุคลากร ทางกายภาพและการศึกษากับบริษัท พ. (ผู้รับจ้าง) เป็นจำนวน ๔๔๙,๙๙๙,๐๐๐ บาท โดยเริ่มงานตั้งแต่วันที่ ๑๓ มิถุนายน ๒๕๕๕ และจะต้องทำงานให้แล้วเสร็จภายในวันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๕๗ ซึ่งในการจ้างก่อสร้างอาคารดังกล่าว มหาวิทยาลัย ศ. ได้ทำสัญญาจ้างควบคุมงานกับ บริษัท น. (ผู้ควบคุมงาน) ให้ทำการดูแลควบคุมงานก่อสร้างเป็นเงิน ๗,๘๘๙,๘๘๒ บาท โดยสัญญาจ้างควบคุมงาน ข้อ ๑๒ วรรคหนึ่ง กำหนดว่า ในกรณีที่ผู้รับจ้างปฏิบัติงานล่วงเลยกำหนดตามสัญญาก่อสร้างเนื่องจากความผิดของผู้รับจ้าง ผู้ควบคุมงานจะได้รับค่าจ้างตามจำนวนวันที่ได้ปฏิบัติล่วงเลยกำหนดเวลานั้นต่อเมื่อผู้ว่าจ้างได้เรียกร้องเอาจากผู้รับจ้างมาจ่ายให้ผู้ควบคุมงานในอัตราวันละ ๙,๙๙๙ บาท ต่อมาปรากฏข้อเท็จจริงว่า มหาวิทยาลัย ศ. ได้พิจารณาขยายระยะเวลาสัญญาจ้างก่อสร้างจำนวน ๒ ครั้ง เป็นเวลารวม ๑๗๔ วัน (ครบกำหนดวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘) ซึ่งในส่วนนี้มหาวิทยาลัย ศ. ได้มีการจ่ายเงินค่าจ้างควบคุมงาน จำนวน ๑๗๔ วันให้กับผู้ควบคุมงานเรียบร้อยแล้ว อย่างไรก็ตาม เนื่องจากผู้รับจ้างไม่สามารถทำงานให้แล้วเสร็จทันภายในวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ ตามที่ได้ขยายระยะเวลาการทำงานออกไป และแม้ผู้รับจ้างจะได้ขอขยายระยะเวลาการทำงานออกไปอีก ๓๗๕ วัน แต่มหาวิทยาลัย ศ.

ไม่อนุมัติ ผู้รับจ้างทำงานต่อไป จนถึงวันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๕๙ มหาวิทยาลัย ศ. เห็นว่างานก่อสร้างไม่แล้วเสร็จ และจะมีค่าปรับเกินร้อยละ ๑๐ แล้วจึงใช้สิทธิบอกเลิกสัญญาจ้างก่อสร้างให้มีผลในวันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๕๙ รวมระยะเวลาในช่วงนี้ที่ผู้รับจ้างทำงานล่วงเลยกำหนดระยะเวลาตามสัญญาจ้างก่อสร้างไปรวม จำนวน ๓๖๐ วัน

ข้อหาหรือ

มหาวิทยาลัย ศ. ขอหาหรือว่า การที่ผู้รับจ้างได้ปฏิบัติงานล่วงเลยกำหนดระยะเวลาตามสัญญาจ้างก่อสร้างไปเป็นจำนวน ๓๖๐ วัน เนื่องจากความผิดของผู้รับจ้างนั้น ทำให้ผู้ควบคุมงานต้องทำงานเพิ่มขึ้นตามจำนวนวันดังกล่าวด้วย ดังนั้น ผู้ควบคุมงานมีสิทธิเรียกร้องค่าจ้างควบคุมงานเพิ่มเติมเต็มจำนวน ๓๖๐ วัน ตามสัญญาจ้างควบคุมงานข้อ ๑๒ ได้หรือไม่ เนื่องจากในช่วงระยะเวลา ๓๖๐ วันดังกล่าวมีวันหยุดนักขัตฤกษ์และวันหยุดราชการ ซึ่งผู้ควบคุมงานไม่ได้ส่งพนักงานมาทำงานในวันดังกล่าว

คำวินิจฉัยของสำนักงานอัยการสูงสุด

เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า สัญญาจ้างควบคุมงาน ข้อ ๑๒ วรรคหนึ่ง กำหนดเงื่อนไขว่า “ในกรณีที่ผู้รับจ้างปฏิบัติงานล่วงเลยกำหนด ตามสัญญาจ้างก่อสร้าง เนื่องจากความผิดของผู้รับจ้าง ผู้ควบคุมงานจะได้รับค่าจ้างตามจำนวนวันที่ได้ปฏิบัติล่วงเลยกำหนดเวลานั้น

* ผู้ช่วยเลขานุการรองอัยการสูงสุด, อัยการจังหวัดประจำสำนักงานอัยการสูงสุด

^๑ ส่วนข้อหาหรือสำนักงานอัยการสูงสุด สำนักงานที่ปรึกษากฎหมาย เลขรับที่ พ.๖๓/๒๕๖๒ ดูรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่กฤตพนธ์ เวชศิลป์, การตีความข้อกำหนดและเงื่อนไขในสัญญาจ้างควบคุมงาน, จุลสาร สปก., ปีที่ ๒ ฉบับที่ ๔ (มกราคม ๒๕๖๖), หน้า ๔-๖.

ต่อเมื่อผู้ว่าจ้างได้เรียกร้องเอาจากผู้รับจ้างมาจ่ายให้ผู้ควบคุมงาน...” ดังนั้น หากในวันหยุดนักขัตฤกษ์และวันหยุดราชการ ผู้ควบคุมงานไม่ได้เข้ามาปฏิบัติงาน ผู้ควบคุมงานก็ไม่มีสิทธิได้รับค่าจ้างตามสัญญาจ้างควบคุมงานข้อ ๑๒ วรรคหนึ่งดังกล่าว

หมายเหตุ

๑. ในการก่อสร้างโครงการก่อสร้างอาคารที่พักอาศัยของนิสิต บุคลากร ทางกรมแพทย์และการศึกษาของมหาวิทยาลัย ศ. นี้ จะมีอย่างน้อยสองสัญญาที่เกี่ยวข้องกับโครงการนี้ได้แก่ สัญญาจ้างก่อสร้าง และสัญญาจ้างควบคุมงาน โดยบุคคลสำคัญในข้อหาหรือนี้คือ “ผู้ควบคุมงาน” ซึ่งในแบบสัญญาจ้างก่อสร้างของคณะกรรมการนโยบายจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุ ได้มีข้อสัญญาบางข้อที่กล่าวถึงผู้ควบคุมงานเอาไว้ ได้แก่

“ข้อ ๑๓ การตรวจงานจ้าง

ถ้าผู้ว่าจ้างแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจรับพัสดุ ผู้ควบคุมงาน หรือบริษัทที่ปรึกษา เพื่อควบคุมการทำงานของผู้รับจ้าง คณะกรรมการตรวจรับพัสดุ ผู้ควบคุมงาน หรือบริษัทที่ปรึกษานั้น มีอำนาจเข้าไปตรวจการงานในโรงงานและสถานที่ก่อสร้างได้ตลอดเวลา และผู้รับจ้างจะต้องอำนวยความสะดวกและให้ความช่วยเหลือในการนั้นตามสมควร

การที่มีคณะกรรมการตรวจรับพัสดุ ผู้ควบคุมงาน หรือบริษัทที่ปรึกษานั้น หากทำให้ผู้รับจ้างพ้นความรับผิดชอบตามสัญญานี้ข้อใดข้อหนึ่งไม่”

“ข้อ ๑๕ การควบคุมงานโดยผู้ว่าจ้าง

ผู้รับจ้างตกลงว่าคณะกรรมการตรวจรับพัสดุ ผู้ควบคุมงาน หรือบริษัทที่ปรึกษาที่ผู้ว่าจ้างแต่งตั้ง มีอำนาจที่จะตรวจสอบและควบคุมงานเพื่อให้เป็นไปตามสัญญานี้และมีอำนาจที่จะสั่งให้แก้ไขเปลี่ยนแปลง

เพิ่มเติม หรือตัดทอนซึ่งงานตามสัญญานี้ หากผู้รับจ้างขัดขืนไม่ปฏิบัติตาม ผู้ว่าจ้าง คณะกรรมการตรวจรับพัสดุ ผู้ควบคุมงาน หรือบริษัทที่ปรึกษา มีอำนาจที่จะสั่งให้หยุดการนั้นชั่วคราวได้ ความล่าช้าในกรณีเช่นนี้ผู้รับจ้างจะถือเป็นเหตุขอขยายระยะเวลาการปฏิบัติงานตามสัญญาหรือเรียกร้องค่าเสียหายใด ๆ ไม่ได้ทั้งสิ้น”

ในโครงการนี้มหาวิทยาลัย ศ. ได้ทำสัญญาจ้างบริษัท น. ให้เป็นผู้ควบคุมงาน โดยบริษัท น. เป็นผู้ควบคุมงานที่อยู่ภายใต้เงื่อนไขหลักเกณฑ์ตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ อันมีหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการตั้งผู้ควบคุมงานตามข้อ ๑๗๗ ความว่า

“ในการจ้างก่อสร้างแต่ละครั้งที่มีขั้นตอนการดำเนินการเป็นระยะ ๆ อันจำเป็นต้องมีการควบคุมงานอย่างใกล้ชิด หรือมีเงื่อนไขการจ่ายเงินเป็นงวดตามความก้าวหน้าของงาน ให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐแต่งตั้งผู้ควบคุมงานที่มีความรู้ความชำนาญทางด้านช่างตามลักษณะของงานก่อสร้าง จากข้าราชการ ลูกจ้างประจำ พนักงานราชการ พนักงานมหาวิทยาลัย พนักงานของรัฐ หรือพนักงานของหน่วยงานของรัฐที่เรียกชื่ออย่างอื่นของหน่วยงานของรัฐนั้น หรือข้าราชการ ลูกจ้างประจำ พนักงานราชการ พนักงานมหาวิทยาลัย พนักงานของรัฐ หรือพนักงานของหน่วยงานของรัฐที่เรียกชื่ออย่างอื่นของหน่วยงานของรัฐอื่นตามที่ได้รับความยินยอมจากหัวหน้าหน่วยงานของรัฐที่ผู้นั้นสังกัดแล้ว ในกรณีที่ลักษณะของงานก่อสร้างมีความจำเป็นต้องใช้ความรู้ความชำนาญหลายด้าน จะแต่งตั้งผู้ควบคุมงานเฉพาะด้านหรือเป็นกลุ่มบุคคลก็ได้

ผู้ควบคุมงานควรมีคุณสมบัติตามที่ผู้ออกแบบเสนอแนะ และโดยปกติจะต้องมีคุณสมบัติไม่ต่ำกว่า ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ

ในกรณีจำเป็นจะต้องจ้างผู้ให้บริการควบคุมงานก่อสร้างเป็นผู้ควบคุมงาน ให้ดำเนินการจ้าง โดยถือปฏิบัติตามหมวด ๔”

ส่วนอำนาจหน้าที่ของผู้ควบคุมงานนั้นได้ถูกกำหนดไว้ในข้อ ๑๗๘ ความว่า

“ผู้ควบคุมงาน มีหน้าที่ดังนี้

(๑) ตรวจสอบและควบคุมงาน ณ สถานที่ที่กำหนดไว้ในสัญญา หรือที่ตกลงให้ทำงานจ้างนั้น ๆ ทุกวัน ให้เป็นไปตามแบบรูปรายการละเอียด และข้อกำหนดในสัญญาทุกประการโดยสิ่งเปลี่ยนแปลง แก้ไขเพิ่มเติมหรือตัดทอนงานจ้างได้ตามที่เห็นสมควร และตามหลักวิชาช่างเพื่อให้เป็นไปตามแบบรูปรายการละเอียด และข้อกำหนดในสัญญา ถ้าผู้รับจ้างขัดขืนไม่ปฏิบัติตามก็สั่งให้หยุดงานนั้นเฉพาะส่วนหนึ่งส่วนใดหรือทั้งหมดแล้วแต่กรณีไว้ก่อน จนกว่าผู้รับจ้างจะปฏิบัติให้ถูกต้องตามคำสั่งและให้รายงานคณะกรรมการตรวจรับพัสดุหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่รับผิดชอบการบริหารสัญญา หรือข้อตกลง และการตรวจรับพัสดุที่เป็นงานจ้างก่อสร้างทันที

(๒) ในกรณีปรากฏว่าแบบรูปรายการละเอียดหรือข้อกำหนดในสัญญามีข้อความขัดกัน หรือเป็นที่ยกความได้ว่าถึงแม้ว่างานนั้นจะได้เป็นไปตามแบบรูปรายการละเอียด และข้อกำหนดในสัญญา แต่เมื่อสำเร็จแล้วจะไม่มั่นคงแข็งแรง หรือไม่เป็นไปตามหลักวิชาช่างที่ดี หรือไม่ปลอดภัยให้สิ่งพักงานนั้นไว้ก่อน แล้วรายงานคณะกรรมการตรวจรับพัสดุหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่รับผิดชอบ การบริหารสัญญา หรือข้อตกลงและการตรวจรับพัสดุที่เป็นงานจ้างก่อสร้างโดยเร็ว

(๓) จัดบันทึกสภาพการปฏิบัติงานของผู้รับจ้างและเหตุการณ์แวดล้อมเป็นรายวัน พร้อมทั้งผลการปฏิบัติงาน หรือการหยุดงานและสาเหตุที่มีการหยุดงานอย่างน้อย ๒ ฉบับ เพื่อรายงานให้คณะกรรมการตรวจรับพัสดุหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่รับผิดชอบการบริหารสัญญา หรือข้อตกลงและการตรวจรับพัสดุที่เป็นงานจ้างก่อสร้างทราบทุกสัปดาห์ และเก็บรักษาไว้เพื่อมอบให้แก่เจ้าหน้าที่เมื่อเสร็จงานแต่ละงวด โดยถือว่าเป็นเอกสารสำคัญของทางราชการเพื่อประกอบ

การตรวจสอบของผู้มีหน้าที่

การบันทึกการปฏิบัติงานของผู้รับจ้างให้ระบุรายละเอียดขั้นตอนการปฏิบัติงานและวัสดุที่ใช้ด้วย

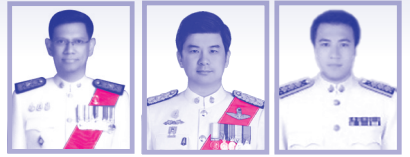
(๔) ในวันกำหนดเริ่มงานของผู้รับจ้างตามสัญญาและในวันถึงกำหนดส่งมอบงานแต่ละงวด ให้รายงานผลการปฏิบัติงานของผู้รับจ้างว่าเป็นไปตามสัญญาหรือไม่ ให้คณะกรรมการตรวจรับพัสดุ หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่รับผิดชอบการบริหารสัญญาหรือข้อตกลงและการตรวจรับพัสดุ ที่เป็นงานจ้างก่อสร้างทราบภายใน ๓ วันทำการ นับแต่วันถึงกำหนดนั้น ๆ”

๒. สัญญาเปรียบเสมือนกฎหมายของคู่สัญญา ดังนั้นเทคนิคประการหนึ่งของนักกฎหมายที่มีหน้าที่ตีความสัญญาจึงต้องอ่านทำความเข้าใจข้อความในสัญญาให้ดีกว่าตีความสัญญาหรือข้อความในสัญญาดังเช่นกรณีตามข้อหารือนี้ เมื่อพิจารณาอ่านข้อสัญญาแล้วก็ทำให้เข้าใจเจตนาของคู่สัญญาในขณะที่ลงนามในสัญญาจ้างควบคุมงานนี้ โดยในข้อ ๑๒ วรรคหนึ่งกำหนดว่า “ในกรณีที่ผู้รับจ้างปฏิบัติงานล่วงเลยกำหนดตามสัญญาก่อสร้างเนื่องจากความผิดของผู้รับจ้าง ผู้ควบคุมงานจะได้รับค่าจ้างตามจำนวนวันที่ได้ปฏิบัติล่วงเลยกำหนดเวลานั้นต่อเมื่อผู้ว่าจ้างได้เรียกร่องเอาจากผู้รับจ้างมาจ่ายให้ผู้ควบคุมงานในอัตราวันละ ๙,๙๙๙ บาท” ดังนั้น หากในวันหยุดนักขัตฤกษ์และวันหยุดราชการ ผู้ควบคุมงานไม่ได้เข้ามาปฏิบัติงานตามสัญญา ผู้ควบคุมงานก็ไม่มีสิทธิได้รับค่าจ้างตามสัญญาจ้างควบคุมงาน ทั้งนี้ตามคำวินิจฉัยของอัยการสูงสุดในข้อหารือนี้

ส่วนตัวบทกฎหมายที่เกี่ยวกับการตีความนิติกรรมและสัญญา ได้แก่ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๗๑ ซึ่งบัญญัติว่า “ในการตีความการแสดงเจตนา นั้น ให้ฟังถึงเจตนาอันแท้จริงยิ่งกว่าถ้อยคำสำนวนหรือตัวอักษร” และมาตรา ๓๖๘ บัญญัติว่า “สัญญานั้นท่านให้ตีความไปตามความประสงค์ในทางสุจริต โดยพิเคราะห์ถึงปรกติประเพณีด้วย”

เอา...ฎีกาเดิน

รังสิชัย บรรณกิจวิจารณ์*
มนต์ชัย ชนินทรลีลา**
ภูเทพ ณัฐภณศรายุธ***

กรณีศาลมีคำสั่งให้โจทก์แก้ฟ้องให้ถูกต้องในคดีอาญาระบบไต่สวน กับการบรรยายฟ้องไม่ครบองค์ประกอบความผิด

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ อม. อธ.๓/๒๕๖๕ โจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๓ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๑ และมาตรา ๑๕๗ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๒๓/๑ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๙๒ พระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๒ และมาตรา ๑๓ ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิจารณาฟ้องแล้ว วินิจฉัยว่า คำฟ้องโจทก์ไม่ได้บรรยายองค์ประกอบให้เห็นว่าจำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๓ เป็นเจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่ซื้อ ทำ จัดการหรือรักษาทรัพย์สินอย่างไร กรณีถือว่าฟ้องโจทก์ไม่ได้บรรยายโดยแจ้งชัดซึ่งสาระสำคัญเป็นฟ้องที่ไม่ครบองค์ประกอบความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๑ จึงเป็นฟ้องที่ไม่ชอบด้วยประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๕๘ (๕) ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๘ วรรคสาม และเป็นกรณีที่ไม้อาจสั่งให้โจทก์แก้ฟ้องที่ขาดองค์ประกอบความผิดให้เป็นฟ้องที่ครบองค์ประกอบความผิดได้จึงมีคำสั่งไม่ประทับฟ้อง ขอให้ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๑ ส่วนข้อหาอื่นให้ประทับฟ้อง

โจทก์อุทธรณ์เฉพาะข้อหาตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๑ ต่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา **องค์คณะ**

วินิจฉัยอุทธรณ์พิเคราะห์อุทธรณ์ของโจทก์แล้ว โจทก์บรรยายฟ้องว่าจำเลยที่ ๑ ในฐานะนายกรัฐมนตรีมีอำนาจอนุมัติเห็นชอบให้ส่วนราชการใช้เงินงบกลางในวงเงินเกิน ๑๐ ล้านบาท จึงเป็นผู้มีหน้าที่โดยตรงในการจัดการทรัพย์สิน คือ เงินงบกลางซึ่งเป็นงบประมาณแผ่นดิน จำเลยที่ ๓ ใช้ดุลพินิจปิดผนึกอำนาจสั่งอนุมัติให้ใช้เงินงบกลาง ๔๐ ล้านบาทเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในโครงการ ROADSHOW ที่จังหวัดหนองคายและจังหวัดนครราชสีมา ตามที่จำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๓ ร่วมกันกำหนดตัวจำเลยที่ ๔ และที่ ๕ ให้เป็นผู้รับจ้างไว้ล่วงหน้าโดยมิชอบด้วยกฎหมาย เป็นกรณีที่จำเลยที่ ๑ ได้อำนาจในฐานะผู้มีหน้าที่จัดการทรัพย์สินอันเป็นเงินงบกลางดังกล่าวไปใช้เกี่ยวกับการดำเนินโครงการ ROADSHOW โดยทุจริต เป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรีและสำนักงบประมาณ สำหรับ **จำเลยที่ ๒ และที่ ๓** โจทก์บรรยายฟ้องว่า จำเลยที่ ๒ ในฐานะรองนายกรัฐมนตรีผู้กำกับดูแลสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรีมีอำนาจยุติสั่งจ้างในการดำเนินการโครงการ ROADSHOW โดยวิธีพิเศษตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ข้อ ๖๖ และจำเลยที่ ๓ ในฐานะเลขาธิการนายกรัฐมนตรี ซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาของข้าราชการในสังกัดสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรีจำเลยที่ ๒ และที่ ๓ ใช้อำนาจเกี่ยวกับการอนุมัติในหลักการและอนุมัติจัดจ้างจำเลยที่ ๔ และที่ ๕ โดยจำเลยที่ ๓ ได้ลงนามเห็นชอบตามบันทึกของคณะกรรมการจัดจ้างโดยวิธีพิเศษ เห็นควรจ้าง และลงนามในบันทึกเสนอจำเลยที่ ๒

* ประธานแผนกคดีเลือกตั้งในศาลอุทธรณ์.

** รองอธิบดีผู้พิพากษาศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบกลาง.

*** เจ้าพนักงานคดีชำนาญการพิเศษ ศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบกลาง.

ผู้มีอำนาจอนุมัติให้ส่งจ้างโดยวิธีพิเศษ จำเลยที่ ๒ ได้ใช้อำนาจอนุมัติตามที่จำเลยที่ ๓ เสนอ อันเป็นการใช้อำนาจในตำแหน่งโดยทุจริต เพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมาย ฟ้องโจทก์ได้บรรยายโดยแจ้งชัดถึงการกระทำทั้งหลายของจำเลยที่ ๒ และที่ ๓ ว่าเป็นเจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่ซื้อ ทำ จัดการ หรือรักษาทรัพย์สินใด ๆ โดยใช้อำนาจในตำแหน่งโดยทุจริต อันเป็นการเสียหายแก่รัฐ **ครบองค์ประกอบความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๑ แล้ว** อีกทั้งคำฟ้องย่อมรวมถึงเอกสารท้ายฟ้องและสำนวนการไต่สวนข้อเท็จจริงของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตซึ่งกฎหมายบัญญัติให้โจทก์ส่งสำนวนการไต่สวนดังกล่าวต่อศาลเพื่อใช้เป็นหลักในการพิจารณา ศาลย่อมต้องพิจารณาคำฟ้องโดยนำเอกสารท้ายฟ้องและสำนวนการไต่สวนข้อเท็จจริงดังกล่าวมาพิจารณาประกอบการพิจารณาคำฟ้องด้วย องค์คณะวินิจฉัยอุทธรณ์เสียงข้างมาก เห็นว่า “ความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๑ เจ้าพนักงานผู้กระทำต้องมีหน้าที่ซื้อ ทำ จัดการ หรือรักษาทรัพย์สินใด ๆ แล้วใช้อำนาจในตำแหน่งโดยทุจริตแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายจากตัวทรัพย์สินนั้นโดยมิได้เอาทรัพย์สินไป มิใช่เพียงแต่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับตัวทรัพย์สินเท่านั้น **ฟ้องโจทก์คงบรรยายขอให้ลงโทษจำเลยที่ ๑ ในฐานะนายกรัฐมนตรีซึ่งมีอำนาจกำกับทั่วไปซึ่งการบริหารราชการแผ่นดินตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และเป็นผู้มีอำนาจอนุมัติเห็นชอบให้ส่วนราชการใช้เงินงบกลางในวงเงินเกิน ๑๐ ล้านบาทสำหรับจำเลยที่ ๒ และที่ ๓ โจทก์บรรยายฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยที่ ๒ ในฐานะรองนายกรัฐมนตรีผู้มีอำนาจสั่งอนุญาตหรืออนุมัติให้สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรีหรือข้าราชการหรือผู้ปฏิบัติงานในส่วนสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรีปฏิบัติราชการได้ตามกฎหมาย มีอำนาจอนุมัติให้ส่งจ้างตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ข้อ ๖๖ กับบรรยายฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยที่ ๓ ในฐานะเลขาธิการนายกรัฐมนตรีซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาของข้าราชการใน**

สังกัดสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี รับผิดชอบในการปฏิบัติราชการขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรี มีอำนาจหน้าที่ในการเผยแพร่ และประชาสัมพันธ์นโยบาย ยุทธศาสตร์ และผลงานรัฐบาล เสนอความเห็นเพื่อสั่งการของนายกรัฐมนตรี รองนายกรัฐมนตรี ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายให้เป็นอำนาจหน้าที่ของสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรีหรือตามที่นายกรัฐมนตรี หรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย เห็นได้ว่าสถานะความเป็นเจ้าพนักงานของจำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๓ **ตามที่โจทก์บรรยายในฟ้องนั้น** ไม่ได้เป็นเจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่ซื้อ ทำ จัดการ หรือรักษาทรัพย์สินใด ๆ **ส่วนที่โจทก์อุทธรณ์ว่า** ศาลต้องนำเอกสารท้ายฟ้องและสำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. มาพิจารณาประกอบคำฟ้องด้วยนั้น **องค์คณะวินิจฉัยอุทธรณ์เห็นว่า การพิจารณาว่าคำฟ้องของโจทก์ครบองค์ประกอบความผิดหรือไม่ต้องพิจารณาจากคำฟ้องโจทก์เท่านั้น** ส่วนเอกสารท้ายฟ้องแม้เป็นส่วนหนึ่งของคำฟ้องก็เป็นเพียงส่วนแสดงข้อเท็จจริงและรายละเอียดเท่านั้น ไม่อาจนำเอกสารท้ายฟ้องมาพิจารณาประกอบกับคำฟ้องเพื่อให้ฟ้องที่ขาดองค์ประกอบความผิดเป็นฟ้องที่ครบองค์ประกอบความผิดดังที่โจทก์อุทธรณ์สำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. พร้อมสำเนาอิเล็กทรอนิกส์เป็นเพียงเอกสารประกอบในสำนวนที่โจทก์ต้องนำมาส่งศาลในวันที่ยื่นฟ้องนอกเหนือจากคำฟ้อง เพื่อให้ศาลใช้สำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. พร้อมสำเนาอิเล็กทรอนิกส์เป็นหลักในการพิจารณาไต่สวนหาข้อเท็จจริงเพิ่มเติมตามที่เห็นสมควร อันเป็นการดำเนินกระบวนการพิจารณาอีกชั้นหนึ่งต่างหากจากการพิจารณาตรวจรับคำฟ้อง จึงไม่อาจนำสำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. มาพิจารณาประกอบคำฟ้องเพื่อให้ฟ้องที่ขาดองค์ประกอบความผิดเป็นฟ้องที่ครบองค์ประกอบความผิดดังที่โจทก์อุทธรณ์ ที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีคำสั่งไม่ประทับฟ้องในข้อหานี้มานั้นชอบแล้ว อุทธรณ์ของโจทก์ฟังไม่ขึ้น”

(นายอติคม อินทฤติ-นายสมเกียรติ ตั้งสกุล-นางสุวิชา นาควัชระ - นายอำพันธ์ สมบัติสถาพรกุล นายศาส

ตั้งวรรณวิบูลย์ - นายยงยุทธ แสงรุ่งเรือง - นายชลิต กสิณสมิต
- นางกาญจนา - ชัยคงดี-นายสุทิน นาคพงศ์)

ข้อสังเกต ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๖ วรรคแรก ฟ้องต้องทำเป็นหนังสือและมีข้อความตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๕๘ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มีข้อความที่เป็นกรกล่าวหาเกี่ยวกับการทุจริตต่อหน้าที่ หรือจงใจปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย และต้องระบุพฤติการณ์ที่กล่าวหาว่ากระทำความผิด พร้อมทั้งชี้ช่องพยานหลักฐานให้ชัดเจนเพียงพอที่จะดำเนินกระบวนการไต่สวนข้อเท็จจริงต่อไปได้

วรรคสอง ภายใต้บังคับมาตรา ๒๗ ในวันยื่นฟ้องให้จำเลยมาหรือคุมตัวมาศาล และให้โจทก์ส่งสำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือคณะผู้ไต่สวนอิสระ แล้วแต่กรณี พร้อมสำเนาอิเล็กทรอนิกส์ต่อศาลเพื่อใช้เป็นหลักในการพิจารณาและรวมไว้ในสำนวน ทั้งนี้ ศาลอาจไต่สวนหาข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานเพิ่มเติมได้ตามที่เห็นสมควร

วรรคสาม กรณีที่ศาลเห็นว่าฟ้องไม่ถูกต้องให้ศาลมีคำสั่งให้โจทก์แก้ฟ้องให้ถูกต้อง

ทั้งนี้ การพิจารณาคดีของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองซึ่งใช้การพิจารณาคดีระบบไต่สวนนั้น มาตรา ๒๖ วรรคสาม ข้างต้นมีบทบัญญัติในทำนองเดียวกันกับ พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ. ๒๕๕๙ มาตรา ๑๕ วรรคสาม กำหนดให้กรณีที่ศาลเห็นว่าฟ้องไม่ถูกต้องให้ศาลมีคำสั่งให้โจทก์แก้ฟ้องให้ถูกต้อง ซึ่งเป็นบทบังคับให้ศาลต้องมีคำสั่งให้โจทก์แก้ไขฟ้องเสียก่อน เมื่อพิจารณาตามคำพิพากษาศาลฎีกาที่ อม.อธ.๓/๒๕๖๕ แล้วศาลฎีกาวางหลักว่า การพิจารณาว่าคำฟ้องของโจทก์ครบองค์ประกอบความผิดหรือไม่ต้องพิจารณาจากคำฟ้องโจทก์เท่านั้น ส่วนเอกสารท้ายฟ้องแม้เป็นส่วนหนึ่งของคำฟ้องก็เป็นเพียงส่วนแสดงข้อเท็จจริงและรายละเอียดเท่านั้น ไม่อาจนำเอกสาร

ท้ายฟ้องมาพิจารณาประกอบกับคำฟ้องเพื่อให้ฟ้องที่ขาดองค์ประกอบความผิดเป็นฟ้องที่ครบองค์ประกอบความผิดนอกจากนี้ศาลฎีกายังเห็นว่า โจทก์ต้องบรรยายฟ้องให้มีข้อความตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๕๘ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ส่วนสำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. พร้อมสำเนาอิเล็กทรอนิกส์เป็นเพียงเอกสารประกอบในสำนวนที่โจทก์ต้องนำมาส่งศาลในวันที่ยื่นฟ้องนอกเหนือจากคำฟ้อง เพื่อให้ศาลใช้สำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. พร้อมสำเนาอิเล็กทรอนิกส์เป็นหลักในการพิจารณาไต่สวนหาข้อเท็จจริงเพิ่มเติมตามที่เห็นสมควร อันเป็นการดำเนินกระบวนการพิจารณาอีกชั้นหนึ่งต่างหากจากการพิจารณาตรวจรับคำฟ้อง **จึงไม่อาจนำสำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. มาพิจารณาประกอบคำฟ้องเพื่อให้ฟ้องที่ขาดองค์ประกอบความผิดเป็นฟ้องที่ครบองค์ประกอบความผิดได้**

ดังนั้น กรณีฟ้องไม่ถูกต้องที่ศาลจะมีคำสั่งให้แก้ไขได้นั้น ต้องเป็นฟ้องที่ครบองค์ประกอบความผิดตามมาตรา ๑๕๘ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาก่อนแล้ว แต่ยังคงมีรายละเอียดหรือส่วนหนึ่งส่วนใดของฟ้องไม่ถูกต้อง อันจะถือว่าเป็นฟ้องไม่ถูกต้องที่ศาลจะมีคำสั่งให้แก้ฟ้องตามมาตรา ๒๖ วรรคสามได้ ซึ่งตามคำพิพากษาศาลฎีกาที่ อม.อธ.๓/๒๕๖๕ เห็นว่าฟ้องโจทก์บรรยายไม่ครบองค์ประกอบความผิดและพิพากษายกฟ้อง โดยไม่ได้มีคำสั่งให้โจทก์แก้ไขฟ้องให้ถูกต้องแต่อย่างใด จึงถือเป็นแนวบรรทัดฐานว่ากรณีฟ้องไม่ถูกต้องที่ศาลจะมีคำสั่งให้แก้ฟ้องได้นั้น จะต้องเป็นฟ้องที่ครบองค์ประกอบความผิดอยู่ก่อนแล้วหรือไม่ คำพิพากษาศาลฎีกาเรื่องนี้ นอกจากเกี่ยวข้องกับศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองซึ่งมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดี “ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง” แล้วยังเกี่ยวข้องกับศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ ซึ่งมีอำนาจพิจารณาพิพากษา “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” ผู้กระทำความผิด “คดีทุจริตและประพฤติมิชอบ” อีกด้วย เนื่องจาก มาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

ว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มีบทบัญญัติเช่นเดียวกันกับพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ. ๒๕๕๙ มาตรา ๑๕ ดังนั้น แนวปฏิบัติเดิมที่ศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบที่มักจะอนุญาตให้โจทก์ที่เป็นผู้เสียหายแก้ไขฟ้องหลายครั้งนั้น จึงน่าจะต้องมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงแนวปฏิบัติในเรื่องนี้ต่อไป

อนึ่ง ในชั้นการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ คณะกรรมาธิการวิสามัญของสภานิติบัญญัติแห่งชาติเห็นว่า ศาลอาจสั่งให้แก้ไขฟ้องกรณีฟ้องขาดองค์ประกอบความผิดได้ ต่อมา มีการร่างข้อบังคับของประธานศาลฎีกาตามแนวทางของคณะกรรมการข้างต้น แต่มติที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาเห็นว่าไม่สามารถแก้ไขฟ้องได้ ประกอบกับข้อสังเกตตามคู่มือการปฏิบัติงานศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ กรณีโจทก์บรรยายฟ้องขาดองค์ประกอบความผิดไม่ใช่ฟ้องที่ไม่ถูกต้องซึ่งศาลต้องมีคำสั่งให้แก้ไขตามมาตรา ๑๕ วรรคสาม ศาลชอบที่จะพิพากษายกฟ้อง (อุทธรณ์แดงที่ ๑๒๗๒๒/๒๕๖๐ อุทธรณ์แดงที่ ๑๕๔๔๕/๒๕๖๐)

นอกจากนี้ ยังมีตัวอย่างคำพิพากษาศาลฎีกาเกี่ยวกับการบรรยายฟ้องไม่ครบองค์ประกอบความผิด (คดีอาญาทั่วไป) อาทิ ฎ.๒๕๙๐/๒๕๖๔, ๑๓๒๗๔/๒๕๕๘, /๒๗๔/๒๕๔๖ ซึ่งสรุปหลักได้ว่า

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๕๕๐/๒๕๖๔ ศาลชั้นต้นพิพากษายกฟ้องโดยเห็นว่า ฟ้องโจทก์ไม่ได้บรรยายว่าจำเลยทั้งสิบหกฟ้องเท็จและเบิกความอันเป็นเท็จในการพิจารณาคดีอาญาพอสมควรเท่าที่จะให้จำเลยทั้งสิบหกเข้าใจข้อหาได้ดี จึงเป็นฟ้องที่ไม่สมบูรณ์ไม่ชอบด้วย ป.วิ.อ. มาตรา ๑๕๘ (๕) และยังเป็นฟ้องที่บรรยายไม่ครบองค์ประกอบของความผิดตามบทมาตราที่ขอให้ลงโทษจำเลยทั้งสิบหกด้วย กรณีมิใช่เรื่องฟ้องไม่ถูกต้องตามกฎหมาย ซึ่งอยู่ในอำนาจของศาลที่จะสั่งให้โจทก์แก้ฟ้องตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๖๑ ได้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๓๒๗๔/๒๕๕๘ คำฟ้องของโจทก์มุ่งหมายขอให้ลงโทษจำเลยฐานละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบทำให้ นางสาว ม.ฯลฯ ได้รับความเสียหาย ฉะนั้น ความสำคัญของความผิดย่อมอยู่ที่เจตนาในการกระทำเพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด อันเป็นองค์ประกอบของความผิดประการหนึ่งตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๗ ที่โจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยด้วย เมื่อโจทก์มิได้บรรยายฟ้องว่าการที่จำเลยละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบนั้น จำเลยกระทำลงด้วยเจตนาพิเศษเพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ นางสาว ม.ฯลฯ อันเป็นองค์ประกอบของความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๗ คำฟ้องของโจทก์จึงเป็นคำฟ้องที่บรรยายขาดองค์ประกอบของความผิดที่ฟ้อง ย่อมเป็นคำฟ้องที่ไม่ชอบด้วยประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๕๘ (๕) ไม่อาจพิพากษาลงโทษจำเลยในความผิดดังกล่าวได้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๗๔/๒๕๔๖ โจทก์ฟ้องว่า จำเลยเบิกความอันเป็นเท็จ โดยเพียงแต่กล่าวว่าจำเลยได้เบิกความในคดีหมายเลขใด ระหว่างผู้ใดโจทก์ ผู้ใดจำเลย และข้อความที่เบิกความกับว่าความจริงเป็นอย่างไร ซึ่งแม้จะเข้าใจได้ว่าคดีที่เบิกความเป็นการพิจารณาคดีอาญา และโจทก์ได้กล่าวมาในฟ้องว่า ข้อความที่เบิกความเป็นข้อสำคัญในคดี แต่เมื่อโจทก์มิได้กล่าวมาในฟ้องว่าคดีอาญานั้นมีข้อหาความผิดตามบทกฎหมายใด ประเด็นอันเป็นข้อสำคัญในคดีมีว่าอย่างไร และคำเบิกความของจำเลยเป็นข้อสำคัญอย่างไร จึงถือว่าฟ้องโจทก์มิได้บรรยายถึงการกระทำที่อ้างว่าจำเลยได้กระทำผิดมาโดยครบถ้วนไม่ชอบด้วยประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๕๘ (๕) และยังเป็นฟ้องที่บรรยายไม่ครบองค์ประกอบของความผิดตามบทมาตราในกฎหมายที่ขอให้ลงโทษจำเลยด้วย ศาลจึงพิพากษายกฟ้องโจทก์เสียได้ กรณีมิใช่เรื่องฟ้องไม่ถูกต้องตามกฎหมายซึ่งอยู่ในอำนาจของศาลที่จะสั่งให้โจทก์แก้ฟ้องตามมาตรา ๑๖๑ ได้

วิเคราะห์ข้อสอบแปลไทยเป็นอังกฤษ ผู้ช่วยผู้พิพากษา (สนามใหญ่) สอบ ๔ มีนาคม ๒๕๖๖

ดร. กนก จุลมนต์*

ข้อสอบข้อนี้ ผู้แต่งดัดแปลงมาจาก Concept Note (ที่มาโครงการ) ในการประชุม Innovation and Technology for Justice (นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อความยุติธรรม) เมื่อวันที่ ๑๑ มกราคม ค.ศ. ๒๐๑๙ (พ.ศ. ๒๕๖๒) จัดโดยสถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย (Thailand Institute of Justice or TIJ)

ผู้เขียนเคยเขียนในคอลัมน์นี้เกี่ยวกับ TIJ หลายครั้ง เนื่องจากผู้เขียนเห็นว่า TIJ เป็นสถาบัน/องค์กรในกระบวนการยุติธรรมที่มีความทันสมัยและมีความเป็นสากลมากที่สุดในประเทศไทยเกี่ยวกับประเด็นปัจจุบันที่ TIJ ดำเนินการเสนอเองหรือนำหลักการสากลมาปรับใช้กับบริบทของประเทศไทยซึ่งล้วนแต่มีการดำเนินการอย่างมีหลักการและแนวความคิด ด้วยเป้าประสงค์ในการแก้ปัญหาสังคมอย่างตรงจุดด้วยวิธีการทางวิทยาศาสตร์พร้อมระเบียบวิธีวิจัยและการจัดเก็บข้อมูลที่เป็นมาตรฐาน และ TIJ มักจะเสนอวิธีแก้ไขปัญหาย่างชัดเจนและเฉพาะเจาะจง ทั้งมีการติดตามผลการขับเคลื่อนประเด็นนั้น ๆ อย่างต่อเนื่อง

ต้นฉบับภาษาไทยและภาษาอังกฤษของข้อสอบสามารถสืบค้นได้จาก <https://tijpublicforum.org> เลือกรงานที่ผ่านแล้ว (PAST EVENTS) คลิกการประชุมลำดับที่ ๔ จากด้านบน หากคลิกเลือกภาษาในมุมมองขวามือ ก็จะได้ข้อมูลทั้งสองภาษา หากพิจารณาเปรียบเทียบต้นฉบับข้อสอบจากที่มาโครงการทั้งภาษาอังกฤษและภาษาไทยจะพบว่า คำแปลภาษาไทย ในส่วนที่คัดมาออกข้อสอบนั้น ผู้เขียนต้นฉบับไม่ได้แปลตรงตัวจากประโยคภาษาอังกฤษทุกประโยค มีการละไว้

อย่างน้อย ๑ ประโยค ได้แก่ ในต้นฉบับภาษาไทยไม่มีการแปลประโยคภาษาอังกฤษว่า “Undeniably, they are central to the design, implementation and realization of the 2030 Global Goals.” ทั้งที่ประโยคนี้อยู่ก่อนประโยคสุดท้ายที่มีความว่า “หากใช้เครื่องมือทั้งสองอย่างมีประสิทธิภาพ...” เมื่อต้นฉบับเป็นเช่นนี้ และผู้ออกข้อสอบก็ไม่ได้แต่งประโยคภาษาไทยเพิ่มเติมลงไปในคำถาม ดังนั้น ข้อพึงระวังในการทำข้อสอบก็คือ แม้ผู้เข้าสอบจะได้อ่านหรือผ่านตาข้อความที่นำมาตั้งเป็นคำถามไม่ว่าจะจำต้นฉบับได้เพียงใด เวลาทำข้อสอบแปล ก็ต้องอ่านตามใจ्योंไล่แปลไปเป็นประโยคไป มิใช่เขียนข้อความตามที่ตนเคยจำได้หรือคิดว่าจำได้ว่าบทความต้นฉบับมีเนื้อหาอย่างไร

ประโยคที่นำมาแต่งเป็นคำถาม ผู้แต่งมีการกลาจากต้นฉบับอยู่หลายส่วน เช่น ในประโยคแรก ต้นฉบับภาษาไทย เขียนว่า “การจัดการกับปัญหาการพัฒนาที่มีความซับซ้อน...” ต้นฉบับภาษาอังกฤษจะแปลว่า “Tackling complex development challenges...” สังเกตว่า คำที่ทำให้อ่านแล้วไม่สิ้น คือ คำว่า ‘การพัฒนา’ ซึ่งต้นฉบับภาษาอังกฤษใช้คำว่า ‘development’ ดังนั้น ในคำถามจึงมีการปรับภาษาไทยเป็น “การจัดการกับปัญหาที่มีความซับซ้อน...” ซึ่งทำให้อ่านแล้วเข้าใจง่ายขึ้น

คำว่า ‘การจัดการกับปัญหา’ ต้นฉบับใช้คำว่า ‘tackling’ ซึ่งมาจากกริยาว่า ‘tackle’ ซึ่งเป็นคำที่ไม่คุ้นชินนักในการใช้กริยาดังนี้ เมื่อแปลคำว่า ‘จัดการกับ’ เรามักนึกถึงคำว่า deal with/dealing with, cope

*ผู้พิพากษาศาลชั้นต้นประจำองผู้ช่วยผู้พิพากษาศาลฎีกา

with/coping with หรือ handle/handling ซึ่งสามารถ
ใช้เข้าไปแทนที่ได้ทั้งสิ้น ไม่ถูกหักคะแนน

คำว่า ‘ปัญหา’ ต้นฉบับแปลว่า ‘challenges’
ซึ่งคำว่า ‘challenges’ คนมักจะนึกถึงความหมายว่า
‘ความท้าทาย’ ก่อนเสมอ อย่างไรก็ตาม แนวคิดของ
ชาติตะวันตก คำว่า ‘ปัญหา’ เป็นคำที่มีความหมายใน
เชิงลบ การมองอุปสรรคในทางลบไม่ได้ช่วยแก้ปัญหา
นั้น ๆ ดังนั้น การจัดการกับปัญหาไม่ว่าจะเป็นปัญหา
ส่วนบุคคล องค์กร สังคม หรือประเทศ จึงมีการสอน
ให้เปลี่ยนวิธีมองสิ่งที่เป็นปัญหาว่าแท้จริงแล้ว ‘ปัญหา’
ก็คือ ‘ความท้าทาย’ เพื่อช่วยกระตุ้นผู้ประสบเหตุการณ์
ดังกล่าวให้พยายามหาทางออก นี่จึงเป็นที่มาของ
ต้นฉบับที่แปล ‘challenges’ ว่า ‘ปัญหา’ อย่างไรก็ดี
เมื่อคำถามใช้คำว่า ‘ปัญหาที่ซับซ้อน’ จึงสามารถ
แปลตรงตัวว่า ‘complex problems’ ก็ได้ว่าแปลได้
ถูกต้องแล้ว

ในต้นฉบับจะมีตัวอย่างปัญหาที่ซับซ้อน ๔ ปัญหา
แต่ตัวคำถามจะตัดปัญหา ‘การเข้าถึงความยุติธรรม
(access to justice)’ ออก เพื่อหลีกเลี่ยงการถูกโต้แย้ง
ในการออกข้อสอบว่าจะซ้ำกับข้อสอบแปลไทยเป็น
อังกฤษของผู้ช่วยผู้พิพากษา (สนามเล็ก) ที่เพิ่งสอบไป
เมื่อวันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๖๕ หรือไม่ ทั้ง ๆ ที่จริง ๆ
ก็ไม่ได้ซ้ำ เนื่องจากข้อสอบข้อนี้เพียงกล่าวถึงคำว่า
‘การเข้าถึงความยุติธรรม’ ในแง่ของตัวอย่างของปัญหา
โดยไม่ได้ลงรายละเอียด แต่ข้อสอบสนามเล็กดังกล่าว
เป็นการลงในรายละเอียดหรือขยายความแง่มุมหนึ่ง
ของการเข้าถึงความยุติธรรม ส่วนปัญหาที่เหลืออยู่ ๓
ปัญหา แม้จะเป็นคำศัพท์เฉพาะ แต่ก็ล้าแล้วแต่เป็น
ปัญหาที่ปรากฏอยู่ในหนังสือต่าง ๆ มาตลอดช่วง ๕ ปี
ที่ผ่านมา รวมทั้งช่วงต้นปี ๒๕๖๖ ด้วย ไม่ว่าจะเป็น
ปัญหาภัยคุกคามไซเบอร์ (cyber threats) ความ
ไม่เท่าเทียมเชิงโครงสร้าง (structural inequalities)
และคอร์รัปชัน (corruption)

ความไม่เท่าเทียม เป็นการนำ prefix ‘in’ เติม
เข้าไปข้างหน้าคำว่า ‘equality’ ปัญหาความไม่เท่าเทียม
เป็นปัญหาสำคัญในสังคมในหลายมิติ มิติหนึ่งคือ
ช่องว่างของรายได้ระหว่างคนที่มี (the haves) กับคนที่
ไม่มี (the have nots) ซึ่งสาเหตุหนึ่งเกิดจากโครงสร้าง
ทางสังคม (social structure) เมื่อนำสองคำมารวมกัน
คำว่า ‘เชิงโครงสร้าง’ จึงอยู่ในรูปคำคุณศัพท์ ‘structural’
ส่วนคำว่า ‘คอร์รัปชัน’ มีคำแปลภาษาไทยหลายคำ
ไม่ว่าจะเป็นฉ้อราษฎร์บังหลวง ความทุจริต การรับ
สินบน ต้นฉบับใช้คำว่า ‘การทุจริตคอร์รัปชัน’ แต่ใน
ท้ายที่สุด คำถามก็จะใช้ทับศัพท์ไปเลย เพื่อให้ผู้เข้าสอบ
ไม่เกิดความไขว้เขวในการเลือกคำแปล

การใช้โครงสร้าง “...ไม่เพียง...แต่ยัง...”
ในต้นฉบับใช้ว่า “...(requires) more than..., rather...”
แต่ผู้เข้าสอบสามารถใช้โครงสร้าง “...not only...but
also...” ก็ได้เช่นกัน

เมื่อพลังที่ขับเคลื่อนโลกในศตวรรษที่ ๒๑ มี
๒ อย่าง คือ ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและนโยบาย
นวัตกรรม ดังนั้น การแปลคำว่า ‘นั่นคือ’ จึงต้องใช้
คำว่า ‘which are’ ไม่ใช่ ‘which is’ (technological
advancements and innovative policy.)

ในส่วนประโยคท้ายสุด “...เทคโนโลยีและ
นวัตกรรมจะมีศักยภาพที่ช่วยสนับสนุนและเร่งการ
ปฏิรูปเชิงโครงสร้างเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน” คำเฉลย
เป็นไปตามต้นฉบับคือ “...technology and innovation
have the potential to facilitate and accelerate
structural transformation for sustainable
development.”

รวินท์ ชัยภัทรภักดิ์*

ข้อสอบปากเปล่าเนติบัณฑิต

คอลัมน์ประจำ “วิเคราะห์ข้อสอบกฎหมาย : วิธีการตอบและตัวอย่าง” ในจุลสารข่าวเนติบัณฑิตยสถานี้เดินทางมาได้ปีกว่าแล้ว โดยผมเริ่มเขียนบทความแรกลงตีพิมพ์ในจุลสารฯ ฉบับเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๕ โดยบทความที่ผ่านมา ผมได้เขียนวิเคราะห์สัปดาห์ไปมาระหว่างข้อสอบเนติบัณฑิต อัยการผู้ช่วย และผู้ช่วยผู้พิพากษา โดยยังไม่เคยเขียนบทความเกี่ยวกับข้อสอบปากเปล่าเลย ครั้งนี้ผมจึงอยากจะเสนอตัวอย่างข้อสอบปากเปล่าเนติบัณฑิต^๑ เพื่อเป็นแนวทางให้นักศึกษาทุกท่านไว้ใช้สำหรับเตรียมตัวสอบกัน

๑. ข้อสอบปากเปล่าเนติบัณฑิต สมัยที่ ๖๘ ครั้งที่ ๑ ประจำปีการศึกษา ๒๕๕๘

คำถาม การตายโดยผิดธรรมชาตินั้นคืออะไรบ้าง
ธงคำตอบ ตอบตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๔๘ วรรคสอง (ให้ตอบอย่างน้อย ๓ กรณี)

๒. ข้อสอบปากเปล่าเนติบัณฑิต สมัยที่ ๖๘ ครั้งที่ ๒ ประจำปีการศึกษา ๒๕๕๘

คำถาม นิติกรรมเป็นโมฆียะเพราะเหตุใดบ้าง
ธงคำตอบ นิติกรรมเป็นโมฆียะเพราะเหตุใดบ้าง

๑. เป็นผู้เยาว์ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๒๑
๒. เป็นคนไร้ความสามารถ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๒๙
๓. เป็นคนเสมือนไร้ความสามารถ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๓๔
๔. สำคัญผิดในคุณสมบัติของบุคคลหรือทรัพย์สิน ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๗
๕. ถูกกลฉ้อฉล ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๙
๖. ถูกข่มขู่ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๖๔

ฯลฯ
(ตอบอย่างน้อย ๓ ข้อ)

๓. ข้อสอบปากเปล่าเนติบัณฑิต สมัยที่ ๖๙ ครั้งที่ ๑ ประจำปีการศึกษา ๒๕๕๙

คำถาม หลักเกณฑ์ในการถอนฟ้องคดีแพ่งและคดีอาญามีข้อแตกต่างกันอย่างไร
ธงคำตอบ คดีแพ่ง ตอบตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑๗๕

* ผู้ช่วยเลขานุการรองอัยการสูงสุด, อัยการจังหวัดประจำสำนักงานอัยการสูงสุด

^๑ เนติบัณฑิตยสภา, คำถามพร้อมธงคำตอบ ข้อสอบความรู้ขั้นเนติบัณฑิต ภาคสอง ตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๔๓-๒๕๖๒, (กรุงเทพฯ : บจ.กรุงสยาม พับลิชชิ่ง, กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔), หน้า ๕๘๔-๕๘๘.

คดีอาญา ตอบตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๓๕

๔. ข้อสอบปากเปล่าเนติบัณฑิต สมัยที่ ๖๙ ครั้งที่ ๒ ประจำปีการศึกษา ๒๕๕๙

คำถาม การป้องกันโดยชอบด้วยกฎหมายตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๖๘ กับการกระทำโดยบันดาลโทสะตามมาตรา ๗๒ มีหลักเกณฑ์อย่างไรให้อธิบายและยกตัวอย่างประกอบ

ธงคำตอบ ตอบตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๖๘ และมาตรา ๗๒

๕. ข้อสอบปากเปล่าเนติบัณฑิต สมัยที่ ๗๐ ครั้งที่ ๑ ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๐

คำถาม ในคดีแพ่ง ถ้าคู่ความมรณะในคดีที่ค้างพิจารณาอยู่ในศาล ศาลต้องดำเนินกระบวนการพิจารณาต่อไปอย่างไร

ธงคำตอบ ตอบตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๔๒

๖. ข้อสอบปากเปล่าเนติบัณฑิต สมัยที่ ๗๐ ครั้งที่ ๒ ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๐

คำถาม เหตุที่ทำให้ลูกหนี้เป็นผู้ผิดนัดมีได้ในกรณีใดบ้าง

ธงคำตอบ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๒๐๔ และมาตรา ๒๐๖

๗. ข้อสอบปากเปล่าเนติบัณฑิต สมัยที่ ๗๑ ครั้งที่ ๑ ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๑

คำถาม ในการถามคำให้การผู้ต้องหา ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา บัญญัติให้พนักงานสอบสวนแจ้งสิทธิให้ผู้ต้องหาคำให้การก่อนในเรื่องบ้าง

ถ้อยคำใด ๆ ที่ผู้ต้องหาให้ไว้ต่อพนักงานสอบสวนก่อนมีการแจ้งสิทธิดังกล่าว จะมีผลในทางกฎหมายอย่างไร

ธงคำตอบ ตอบตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๓๔/๔ วรรคหนึ่ง และวรรคสาม

๘. ข้อสอบปากเปล่าเนติบัณฑิต สมัยที่ ๗๑ ครั้งที่ ๒ ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๑

คำถาม “ผู้ใช้” ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๘๔ และ “ผู้สนับสนุน” ตามมาตรา ๘๖ มีหลักเกณฑ์อย่างไรให้อธิบายและยกตัวอย่างประกอบ

ธงคำตอบ ตอบตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๘๔ และมาตรา ๘๖

๙. ข้อสอบปากเปล่าเนติบัณฑิต สมัยที่ ๗๒ ครั้งที่ ๑ ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๒

คำถาม ในคดีแพ่ง ข้อยกเว้นที่ไม่ถือว่าเป็นการพิพาทเกินไปกว่าหรือนอกจากที่ปรากฏในคำฟ้อง มีกรณีใดบ้าง (ให้ตอบ ๓ กรณี)

ธงคำตอบ ตอบตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑๔๒

๑๐. คำถามในการสอบปากเปล่า สมัยที่ ๗๒ ครั้งที่ ๒ ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๒

คำถาม การกระทำความผิดฐานทำร้ายร่างกายตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๙๕ มี “เหตุที่ต้องรับโทษหนักขึ้น” (หรือ “เหตุฉกรรจ์”) ประการใดบ้าง ให้ตอบ ๓ กรณี

ธงคำตอบ ให้ตอบ ๓ กรณี ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๙๖ ประกอบมาตรา ๒๘๙

๑๑. คำถามในการสอบปากเปล่า สมัยที่ ๗๓ ครั้งที่ ๑ ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๓

คำถาม ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๙๒ พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจจะค้นในที่รโหฐานโดยไม่มีหมายค้นได้ ในกรณีใดบ้าง ให้ตอบมา ๓ กรณี

ธงคำตอบ ตอบตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๙๒

หมายเหตุ

๑. ข้อสอบปากเปล่าเนติบัณฑิตสำหรับนักศึกษาที่จบเนติบัณฑิต (สอบผ่านครบ ๔ ขา) ในภาค ๑ จะเป็นข้อสอบเกี่ยวกับกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาอาจเป็นกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาหรือกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งหรือทั้งสองกฎหมายเปรียบเทียบกันหรือปนกันก็ได้ ส่วนนักศึกษาที่จบเนติบัณฑิตในภาค ๒ ข้อสอบปากเปล่านั้นจะเป็นข้อสอบเกี่ยวกับกฎหมายสารະบัญญัติ โดยอาจเป็นกฎหมายอาญาหรือกฎหมายแพ่งและพาณิชย์หรือทั้งสองกฎหมายเปรียบเทียบกันหรือปนกันก็ได้

๒. นักศึกษาเนติบัณฑิตที่สอบปากเปล่าในรอบแรกแล้วไม่ผ่านก็จะถูกส่งตัวเข้าห้องเรียน ซึ่งในห้องเรียนนี้จะประกอบไปด้วยท่านอาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิระดับปรมาจารย์กฎหมายรอสอบปากเปล่านักศึกษาอีกครั้ง แต่แน่นอนนักศึกษาทุกท่านก็คงไม่ยอมมีประสบการณ์เข้าห้องเรียน เพราะฉะนั้นเตรียมตัวอ่านหนังสือสอบปากเปล่านั้นให้ดีด้วยนะครับ โดยสมัยผู้เขียนสอบปากเปล่าทั้งในการสอบชั้นเนติบัณฑิตและอัยการผู้ช่วยผู้เขียนก็ต้องท่องตัวบทในประมวลกฎหมายที่จะออกสอบให้ขึ้นใจ โดยเฉพาะมาตราสำคัญ

๓. ในการสอบปากเปล่าเพื่อบรรจุเป็นอัยการผู้ช่วยและผู้ช่วยผู้พิพากษานั้น ข้อสอบอาจเป็นกฎหมายวิธีพิจารณาความหรือกฎหมายสารະบัญญัติก็ได้ ผู้สอบจึงต้องเตรียมตัวมากกว่าการสอบปากเปล่าในชั้นเนติบัณฑิต แต่ที่เหมือนกันอย่างหนึ่งก็คือถ้าไม่ผ่านการสอบปากเปลารอบแรกก็จะถูกส่งตัวเข้าห้องเรียนเช่นกัน

เคล็ด (ไม่) ลับ

สิ่งสำคัญสำหรับการสอบปากเปล่านั้นก็คือการแต่งตัวให้เรียบร้อยและมีบุคลิกลักษณะเหมาะสมกับการประกอบวิชาชีพกฎหมาย โดยขณะสอบนักศึกษาไม่ต้องตื่นเต็น ค่อย ๆ พูด ค่อย ๆ ตอบให้ชัดเจน อาจารย์หรือกรรมการสอบทุกท่านมักจะเมตตาและใจดีกับนักศึกษาอยู่แล้ว ตอนผู้เขียนสอบปากเปล่า โชคดีมากที่ได้เจออาจารย์ที่ผู้เขียนเคยฝึกงานกับท่านสมัยเป็นนักศึกษาชั้นปริญญาตรี แม้ท่านจะจำผู้เขียนไม่ได้ แต่ผู้เขียนจดจำท่านได้ จึงแจ้งท่านไปว่าเคยฝึกงานและตามอาจารย์ไปว่าความที่ศาล ต่อมาผู้เขียนมีโอกาสกลับมาช่วยงานที่เนติบัณฑิต ก็ได้พบกับอาจารย์ท่านเดิมอีกครั้ง ผู้เขียนก็ยังแจ้งท่านอีกว่าเคยฝึกงานและสอบสัมภาษณ์กับท่านมาก่อน... ขอให้นักศึกษาทุกท่านประสบความสำเร็จในการสอบปากเปล่านั้นครับ

แนวทางการตั้งรูปคดีเพื่อการสืบสวนสอบสวน รวบรวมพยานหลักฐานในชั้นพนักงานสอบสวน

ดร.สันติ มิวทองคำ*

การดำเนินคดีอาญาโดยรัฐในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาของไทยแบ่งออกเป็นสองชั้น คือ ชั้นก่อนการพิจารณาหรือชั้นเจ้าพนักงาน (Pre-Trial Stage) กับชั้นพิจารณาของศาล (Trial Stage) การดำเนินคดีชั้นก่อนการพิจารณาประกอบด้วย การสืบสวนสอบสวนรวบรวมพยานหลักฐานของพนักงานสอบสวน^๑ กับการพิจารณาสำนวนสอบสวนเพื่อออกคำสั่งทางคดีของพนักงานอัยการ^๒ นอกจากนี้ การสอบสวนรวบรวมพยานหลักฐานของพนักงานสอบสวนยังเป็นเงื่อนไขแห่งการฟ้องคดีอาญาของพนักงานอัยการเพื่อดำเนินคดีในชั้นพิจารณาของศาลด้วย^๓ ทั้งนี้การดำเนินคดีชั้นก่อนการพิจารณาหรือชั้นเจ้าพนักงานของไทยเป็นไปตามแนวคิดหลักการแบ่งแยกอำนาจสอบสวนออกจากอำนาจฟ้องร้อง^๔ กระบวนการสืบสวนสอบสวนรวบรวมพยานหลักฐานจึงเป็นอำนาจเด็ดขาดของเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจสืบสวนสอบสวนคดีอาญา และพนักงานสอบสวน อันเป็นที่มาของคำกล่าวที่ว่า “การสอบสวนคดีอาญาเป็นต้นธารแห่งกระบวนการยุติธรรมทางอาญา” ทางปฏิบัติการรวบรวมพยานหลักฐานของพนักงานสอบสวนจะทำในรูปแบบ “สำนวนการสืบสวนสอบสวนคดีอาญา” ซึ่งมี ๓ ขั้นตอนหลักคือ ขั้นตอนการเริ่มต้นสืบสวนสอบสวน ขั้นตอนการรวบรวมพยานหลักฐาน

และขั้นตอนการสรุปสำนวนทำความเข้าใจทางคดี เสร็จแล้วจึงนำส่งสำนวนการสอบสวนที่เสร็จสิ้นสมบูรณ์นั้นส่งให้แก่พนักงานอัยการเพื่อพิจารณาออกคำสั่งทางคดีต่อไป^๕ การเริ่มต้นสืบสวนสอบสวนรวบรวมพยานหลักฐานของพนักงานสอบสวนนี้มีความสำคัญไม่น้อยไปกว่า “การเตรียมคดีของทนายความ” “การวางรูปคดีเพื่อฟ้องร้องหรือแก้ต่างของพนักงานอัยการ” และ “การวางแผนทางสืบพยานหรือไต่สวนพยานหลักฐานของศาลในชั้นพิจารณา” โดยก่อนที่พนักงานสอบสวนจะเริ่มต้นสอบสวนรวบรวมพยานหลักฐานทำสำนวนคดี พนักงานสอบสวนจำเป็นต้องตั้งรูปคดีเป็นแนวทางเสียก่อน

“การตั้งรูปคดี” ประกอบด้วยคำว่า “ตั้ง” หมายถึง การเริ่ม การกำหนด การทำให้มีขึ้น กับคำว่า “รูปคดี” หมายถึงความเป็นไปของคดี การตั้งรูปคดีจึงหมายถึง “การกำหนดแนวทางและความเป็นไปของคดีทั้งในแง่กฎหมายสารบัญญัติได้แก่การปรับบทความผิดเข้ากับข้อเท็จจริง และในแง่ของกฎหมายวิธีสบัญญัติคือ แนวทางการสืบสวนรวบรวมพยานหลักฐานที่ปรากฏจากข้อเท็จจริง” หรือกล่าวอีกนัยการตั้งรูปคดีก็คือ “การวางแผนทำสำนวนสืบสวนสอบสวนคดีอาญานั้นเอง”^๖ สาเหตุที่พนักงานสอบสวนจำเป็นต้องตั้งรูปคดีก่อนที่จะเริ่มต้นสอบสวนทำสำนวนความ เพราะก่อน

* ผู้พิพากษาศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดระยอง, น.บ., ศศ.บ., น.บ., น.บ.ท., น.ม., Ph.D.

^๑ ป.วิ.อาญา มาตรา ๑๔๐ ถึง มาตรา ๑๔๒

^๒ ป.วิ.อาญา มาตรา ๑๔๓ ถึง มาตรา ๑๔๗

^๓ ป.วิ.อาญา มาตรา ๑๒๐

^๔ ผู้เขียนเห็นว่าประเทศไทยแบ่งแยกอำนาจสอบสวนออกจากอำนาจฟ้องร้องค่อนข้างเด็ดขาดกว่านานาอารยประเทศ

^๕ พนักงานอัยการไทยจึงไม่มีอำนาจสืบสวนสอบสวนหากแต่อยู่ในฐานะผู้ไต่ตรองคดี

^๖ ให้ความหมายโดยผู้เขียน

เริ่มต้นสอบสวนรวบรวมพยานและทำสำนวนการสอบสวนของพนักงานสอบสวน ก่อนการพิจารณาสำนวนสอบสวนและออกคำสั่งทางคดีหรือก่อนฟ้องผู้ต้องหาต่อศาลของพนักงานอัยการก็ดี ก่อนการต่อสู้คดีของจำเลยโดยจำเลยหรือทนายความก็ดี และก่อนการพิจารณาพิพากษาคดีของศาล ข้อเท็จจริงอันเป็นที่มาเกี่ยวกับมูลความแห่งคดีนั้นยังอยู่กับผู้ที่รู้เห็นเหตุการณ์ และพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องกระจัดกระจายกันออกไป ทั้งไม่แน่ชัดว่าข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานที่ปรากฏหรือมีอยู่ดังกล่าวจะต้องด้วยบทกฎหมายอันเป็นความผิดทางอาญาในข้อหาใดหรือไม่ ดังนั้นการตั้งรูปคดีเพื่อเริ่มต้นสอบสวนรวบรวมพยานหลักฐานในการทำสำนวนการสอบสวนนับว่ามีความสำคัญเทียบได้กับ การวางโครงสร้างแผนผังก่อนก่อสร้างอาคารของวิศวกร หรือการเอ็กซเรย์ (X-RAY) ผู้ป่วยของแพทย์เพื่อวินิจฉัยโรคก่อนรักษาหรือผ่าตัดนั่นเอง ด้วยเหตุนี้หากสำนวนการสอบสวนคดีอาญาเรื่องใดตั้งรูปคดีไม่ถูกต้องย่อมทำให้การเริ่มต้นผิดรูป ทำให้การตั้งข้อหาหรือฐานความผิดที่จะดำเนินคดีกับผู้ต้องหาผิดเพี้ยน การรวบรวมพยานหลักฐานไม่ตรงกับข้อหาความผิดที่ผู้ต้องหาได้กระทำส่งผลให้พนักงานอัยการออกคำสั่งไม่ฟ้องหรือศาลยกฟ้องเพราะรากฐานแห่งคดีผิดเพี้ยนและข้อเท็จจริงที่บิดเบี้ยวได้ตรงข้าม หากมีการตั้งรูปคดีที่ถูกต้องก็จะทำให้การเริ่มต้นคดีถูกรูปการสืบสวนสอบสวนสะดวก รวดเร็ว ราบรื่น ไม่ติดขัด ประเด็นการสืบสวนสอบสวนกระชับตรงกับข้อหาความผิดที่ดำเนินคดีกับผู้ต้องหา พยานหลักฐานครบถ้วนไม่ฟุ่มเฟือย และดำเนินคดีกับผู้ต้องหาถูกต้องตรงเขตอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีของศาล เป็นต้นสำหรับแนวทางและขั้นตอนการตั้งรูปคดีเพื่อทำสำนวนสอบสวน ประกอบด้วย^๗

๑. การฟัง การซักถาม และรวบรวมข้อเท็จจริงจากผู้เสียหายหรือผู้กล่าวหาอย่างละเอียด รอบด้าน ครบถ้วน ก่อนเริ่มต้นคดี

๒. การตรวจสอบพยานหลักฐานที่มีและปรากฏเบื้องต้นอย่างละเอียดถี่ถ้วน

๓. การนำข้อเท็จจริงที่ได้จากผู้เสียหายและพยานหลักฐานที่ปรากฏเบื้องต้นพิจารณาปรับเข้าด้วยกับบทกฎหมายสารบัญญัติแล้ววิเคราะห์พฤติการณ์การกระทำของผู้ถูกกล่าวหาว่าน่าจะเป็นการกระทำ ความผิดตามบทกฎหมายฐานใด แล้วตั้งข้อกล่าวหาในเบื้องต้นเพื่อพิสูจน์ความผิดหรือบริสุทธิ์ของผู้ถูกกล่าวหา

๔. การนำข้อกล่าวหาหรือฐานความผิดที่ตั้งในเบื้องต้นมาแยกองค์ประกอบความผิดว่า ข้อกล่าวหาหรือฐานความผิดดังกล่าวจะต้องใช้พยานบุคคล พยานวัตถุ พยานเอกสาร พยานแวดล้อม หรือหลักฐานอื่นใดในการพิสูจน์ให้เห็นความผิดหรือบริสุทธิ์ แล้วพิจารณาปรับด้วยบทกฎหมายวิธีสบัญญัติว่าจะนำพยานหลักฐานดังกล่าวเข้าสู่สำนวนการสอบสวนอย่างไรให้ถูกต้องชอบด้วยกฎหมาย และรวดเร็วเป็นธรรม

๕. ตั้งรูปคดีขึ้นมาว่า ข้อเท็จจริงและหลักฐานที่ปรากฏดังกล่าว พนักงานสอบสวนควรสอบสวนและดำเนินคดีกับผู้ต้องหา ในความผิดฐานใด ตามบทกฎหมายใด และเป็นคดีอาญาประเภทใด

๖. วางแผน ลำดับ การสืบสวน สอบสวน ค้นหา รวบรวมพยานหลักฐาน จาก “รูปคดีที่ตั้ง” ขึ้นมาแล้ว เริ่มต้นคดีโดยการลงมือสอบสวน เช่น สอบปากคำ ผู้เสียหายเป็นผู้กล่าวหาเริ่มต้นคดีตามข้อกล่าวหาที่ตั้งรูปคดีไว้ ทำการสืบสวนสอบสวนรวบรวมพยานหลักฐานดำเนินคดีกับผู้ต้องหาตามรูปเรื่องของคดีที่ตั้งในลักษณะทำนองเดียวกับการพิสูจน์สมมุติฐานของงานวิจัย

^๗ อ้างอิงจากประสบการณ์และการค้นคว้าของผู้เขียน

๗. นำข้อเท็จจริงที่ปรากฏจากพยานหลักฐานที่รวบรวมมาได้พิจารณาซึ่งน้ำหนักในประเด็นว่าผู้ต้องหากระทำผิดตามข้อกล่าวหาที่ตั้งไว้หรือไม่ หรือผู้ต้องหากระทำผิดหนักกว่าหรือเบากว่าข้อหาที่ตั้งไว้หรือไม่ เพราะเหตุใด หากพยานหลักฐานที่รวบรวมมาฟังได้ไม่สิ้นกระแสความก็สอบสวนรวบรวมพยานหลักฐานต่อไป แต่หากฟังได้สิ้นกระแสความแล้ว ก็สรุปสำนวนการสอบสวนพร้อมทำความเข้าใจทางคดีเสนอต่อพนักงานอัยการ

ตัวอย่างแนวทางการตั้งรูปคดีเพื่อดำเนินคดีกับผู้กระทำผิด

ตัวอย่างที่ ๑ การตั้งรูปคดีในการดำเนินคดีตามประมวลกฎหมายยาเสพติด ข้อเท็จจริงเจ้าพนักงานทำการล่อซื้อยาเสพติดจาก นาย A จำนวน ๑๐๐ เม็ด และจับกุมตรวจค้นได้ยาเสพติด จากความครอบครองของนาย A เพิ่มเติมอีก ๒๐๐ เม็ด รวม ๓๐๐ เม็ด จากนั้นทำการสอบสวน นาย A ขยายผลไปจับกุม นาย B ได้ยาเสพติดอีก ๒,๐๐๐ เม็ด แล้วควบคุมตัว นาย A และ นาย B นำส่ง พนักงานสอบสวน ทำการสอบสวน

๑. การตั้งรูปคดีโดยให้นาย A เป็นสายลับ ขยายผลการจับกุมไปยัง นาย B กรณีเช่นนี้ จะถือว่า นาย A และ นาย B ต่างแยกกันกระทำผิด โดยนาย A มีสถานะเป็นสายลับผู้ให้ข้อมูลแก่เจ้าพนักงานในการขยายผลจับกุม การสอบสวนทำสำนวนคดีจึงต้อง “แยก” ดำเนินคดีเป็นสำนวนการสอบสวนคดีที่ ๑ ดำเนินคดี นาย A ในข้อหา มีไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่ายซึ่งยาเสพติดชนิดเม็ดจำนวน ๓๐๐ เม็ด และจำหน่ายยาเสพติดจำนวน ๑๐๐ เม็ด และสำนวนการสอบสวนคดีที่ ๒ ดำเนินคดีกับนาย B ในข้อหา มีไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่ายซึ่งยาเสพติดชนิดเม็ดจำนวน ๒,๐๐๐ เม็ด

๒. การตั้งรูปคดีโดยให้ นาย A เป็นผู้ซัดทอดและร่วมกระทำผิดกับนาย B กรณีเช่นนี้ จะถือว่านาย A และนาย B เข้าข่ายสมคบกันกระทำความผิดเกี่ยวกับ

ยาเสพติด โดย นาย A มีสถานะเป็นผู้ร่วมกระทำผิดกับนาย B และซัดทอดนาย B ต่อเจ้าพนักงานในการขยายผลจับกุม การสอบสวนทำสำนวนคดีจึงควร “รวม” เป็นสำนวนเดียวกันดำเนินคดีกับนาย A เป็นผู้ต้องหาที่ ๑ ในข้อหา มีไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่ายซึ่งยาเสพติดชนิดเม็ดจำนวน ๓๐๐ เม็ด และจำหน่ายยาเสพติดจำนวน ๑๐๐ เม็ด (ให้แก่เจ้าพนักงาน) ดำเนินคดีกับนาย B เป็นผู้ต้องหาที่ ๒ ในข้อหา มีไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่ายซึ่งยาเสพติดชนิดเม็ดจำนวน ๒,๓๐๐ เม็ด และจำหน่ายยาเสพติด จำนวน ๓๐๐ เม็ด (ให้แก่ นาย A) โดยอาจพิจารณาดำเนินคดีกับนาย A และ นาย B ในข้อหา สมคบกันกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดอีกข้อหาเพิ่มเติม เป็นต้น

ตัวอย่างที่ ๒ การตั้งรูปคดีในการดำเนินคดีตามเขตอำนาจศาลข้อเท็จจริง นาย A ผู้เป็นสามี ได้ทำร้ายร่างกายนางสาว B ซึ่งเป็นภริยา เป็นเหตุให้ นางสาว B ได้รับความอันตรายแก่กายหรือจิตใจ นางสาว B เข้าร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนให้ดำเนินคดีกับนาย A ผู้เป็นสามี

๑. การตั้งรูปคดีเพื่อดำเนินคดีในศาลเยาวชนและครอบครัว โดยการสอบสวนนางสาว B ให้ปรากฏแน่ชัดว่าขณะเกิดเหตุ นางสาว B อยู่กินฉันสามีภริยากับนาย A โดยพึ่งพาอาศัยและอยู่ในครัวเรือนเดียวกัน ถือเป็นบุคคลในครอบครัวและนางสาว B ประสงค์ร้องทุกข์มอบคดีต่อพนักงานสอบสวนให้ดำเนินคดีกับนาย A ฐานกระทำความรุนแรงในครอบครัวตาม พ.ร.บ. คุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวฯ ด้วย กรณีเช่นนี้เมื่อพนักงานสอบสวนแจ้งข้อหาแก่นาย A ตาม ป. อาญา มาตรา ๒๙๕ และ พ.ร.บ. คุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวฯ มาตรา ๔ แล้วต้องดำเนินคดีฟ้องและหรือฝากขัง นาย A ต่อศาลเยาวชนและครอบครัว^๘

^๘ คำวินิจฉัยของประธานศาลอุทธรณ์คดีชำนาญพิเศษ ที่ วยช. ๒๕/๒๕๖๗ ลงวันที่ ๑๒ มิถุนายน ๒๕๖๗

๒. การตั้งรูปคดีเพื่อดำเนินคดีในศาลแขวงหรือศาลจังหวัด โดยการสอบสวนนางสาว B ให้ปรากฏแน่ชัดว่าขณะเกิดเหตุ นางสาว B ไม่ได้อยู่กับฉันทามีภริยากับนาย A และไม่ได้พึ่งพาอาศัยและไม่ได้อยู่ในครัวเรือนเดียวกันมานานแล้วโดยมิได้เป็นบุคคลในครอบครัวเดียวกัน และนางสาว B ไม่ประสงค์ร้องทุกข์มอบคดีต่อพนักงานสอบสวนให้ดำเนินคดีกับนาย A ฐานกระทำความรุนแรงในครอบครัวเพราะประสงค์ดำเนินคดีเด็ดขาด กรณีเช่นนี้เมื่อพนักงานสอบสวนแจ้งข้อหาแก่นาย A ตาม ป. อาญา มาตรา ๒๙๕ หรือ ๒๙๗ แล้วต้องดำเนินคดีผิดฟ้องและหรือฝากขัง หรือฝากขังนาย A ต่อศาลแขวงหรือศาลจังหวัด เป็นต้น

เห็นได้ว่าการตั้งรูปคดีหรือการวางแผนสอบสวน มีผลต่อโครงสร้างการสอบสวน การรวบรวมพยานหลักฐานและการทำสำนวนคดีเสมือน โครงสร้างพื้นฐานอาคารที่ต้องรองรับน้ำหนักของตัวอาคารเวลาก่อสร้างขึ้นไปสูง ๆ หากโครงสร้างถูกต้องแข็งแรงอาคารก็ไม่พังถล่มลงมาเฉกเช่นกับการตั้งรูปคดีถูกต้องก็จะสอบสวนรวบรวมพยานหลักฐานและทำสำนวนสอบสวนได้สะดวก รวดเร็ว ตรงประเด็น พิสูจน์ความผิดหรือบริสุทธิ์ของผู้ต้องหาหรือจำเลยได้ถูกต้องแม่นยำไม่เกิดข้อสงสัย แต่หากโครงสร้างอาคารผิดแบบไม่แข็งแรง

อาคารก็อาจถล่มพังลงมาได้เทียบกับการตั้งรูปคดีที่ผิดเพี้ยนก่อนเริ่มต้นสืบสวนสอบสวนอาจทำให้การรวบรวมพยานหลักฐานไม่ตรงประเด็น ไม่ตรงกับข้อกล่าวหาที่ตั้งและดำเนินคดีกับผู้ต้องหาอันนำไปสู่การสั่งไม่ฟ้องคดีของพนักงานอัยการ หรือเป็นช่องว่างให้จำเลยหรือทนายจำเลยต่อสู้ในชั้นพิจารณา และศาลอาจยกฟ้องเพราะรูปเรื่องที่สอบสวนกับพยานหลักฐานที่รวบรวมตลอดจนฟ้องและทางนำสืบของพนักงานอัยการที่นำสืบตามแนวทางการสอบสวนของพนักงานสอบสวน ไม่ตรงกับพฤติการณ์และการกระทำของจำเลยตามที่จำเลยนำสืบโต้แย้งต่อสู้ หรือศาลอาจยกฟ้องด้วยเหตุสงสัยว่าจำเลยกระทำผิดตามข้อกล่าวหาที่ต้องหาและถูกสอบสวนฟ้องร้องหรือไม่ เนื่องจากพยานหลักฐานที่พนักงานสอบสวนทำการสอบสวนรวบรวมและบทกฎหมายที่พนักงานอัยการฟ้องร้องจำเลยนั้น ไม่ตรงกับรูปเรื่องข้อเท็จจริงและพฤติการณ์การกระทำของจำเลยที่ปรากฏตามทางพิจารณาจึงยกประโยชน์แห่งความสงสัยนั้นให้แก่จำเลย หรือศาลอาจยกฟ้องเพราะพนักงานสอบสวนสอบสวนดำเนินคดีกับผู้ต้องหาและพนักงานอัยการฟ้องจำเลยต่อศาลที่ไม่มีเขตอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีที่สอบสวนฟ้องร้องนั้น เป็นต้น

มุมมอง

สวัสดิ์ศรีรับ สมาชิกวุฒิสภาชาวนิติบัญญัติสภาและผู้อ่านทุกท่าน

ประเมศวร์ อินทรชุมนุม*

ตามมติที่ประชุมคณะกรรมการเนติบัญญัติสภา ครั้งที่ ๑๐๓๙ เมื่อวันที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๖๖ ได้เห็นชอบให้แก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับเนติบัญญัติสภา พ.ศ. ๒๕๐๗ ข้อ ๑๗ (๒) เพื่อให้สมาชิกที่เป็นหญิง แต่งกายแบบสากลนิยม กระโปรง หรือกางเกงขายาว สีขาว กรมท่า ดำ หรือสีอื่นซึ่งเป็นสีเข้มและไม่ฉูดฉาด โดยมีรูปแบบที่เหมาะสม เสื้อสีขาวหรือสีตามกระโปรง หรือกางเกงขายาว รองเท้าหุ้มส้นสีขาว น้ำตาล หรือดำ เข้าชุดกันกับเครื่องแต่งกาย ตามที่นายชาติรี สุวรรณิน เลขาธิการเนติบัญญัติสภาในฐานะประธานคณะกรรมการร่างปรับปรุงแก้ไขข้อบังคับเนติบัญญัติสภา พ.ศ. ๒๕๐๗ เสนอ ต่อมาได้เสนอสภานายกพิเศษ (รัฐมนตรีกระทรวงยุติธรรม) พิจารณาและมีมติเห็นชอบ จากนั้นจึงมีการประกาศข้อบังคับฯ ฉบับแก้ไข ออกบังคับใช้ในราชกิจจานุเบกษาในวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๖ ที่ผ่านมาครับ

หน้า ๔๖

เล่ม ๑๔๐ ตอนพิเศษ ๗๙ ง

ราชกิจจานุเบกษา

๓๑ มีนาคม ๒๕๖๖

ข้อบังคับเนติบัญญัติสภา

แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๑๗)

พ.ศ. ๒๕๖๖

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติเนติบัญญัติสภา พ.ศ. ๒๕๐๗ และด้วยความเห็นชอบของสภานายกพิเศษแห่งเนติบัญญัติสภา คณะกรรมการเนติบัญญัติสภา จึงตราข้อบังคับแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับเนติบัญญัติสภา พ.ศ. ๒๕๐๗ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ข้อบังคับนี้เรียกว่า “ข้อบังคับเนติบัญญัติสภา แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๑๗) พ.ศ. ๒๕๖๖”

ข้อ ๒ ข้อบังคับนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกความใน (๒) ของวรรคสอง ของข้อ ๑๗ แห่งข้อบังคับเนติบัญญัติสภา พ.ศ. ๒๕๐๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๒) สมาชิกที่เป็นหญิง แต่งกายแบบสากลนิยม กระโปรง หรือกางเกงขายาว สีขาว กรมท่า ดำ หรือสีอื่นซึ่งเป็นสีเข้มและไม่ฉูดฉาด โดยมีรูปแบบที่เหมาะสม เสื้อสีขาวหรือสีตามกระโปรง หรือกางเกงขายาว รองเท้าหุ้มส้นสีขาว น้ำตาล หรือดำ เข้าชุดกันกับเครื่องแต่งกาย”

ประกาศ ณ วันที่ ๒๔ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๖

โชติวัฒน์ เหลืองประเสริฐ

นายกเนติบัญญัติสภา

* กรรมการเนติบัญญัติสภา, ประธานอนุกรรมการประชาสัมพันธ์ เนติบัญญัติสภา, ประธานคณะกรรมการดำเนินการสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย, อัยการอาวุโส สำนักงานการสอบสวน สำนักงานอัยการสูงสุด

รับสมัครสมัครเพื่อสอบแข่งขันรับทุนพัชรกิติยาภาเพื่อการศึกษากฎหมาย

ด้วยเนติบัณฑิตยสภา ในพระบรมราชูปถัมภ์ (กองทุนพัชรกิติยาภาเพื่อการศึกษากฎหมาย) กำลังเปิดรับสมัครเพื่อสอบแข่งขันรับทุนพัชรกิติยาภาเพื่อการศึกษากฎหมาย ไปศึกษาวิชากฎหมายในระดับปริญญาโท ณ คณะนิติศาสตร์มหาวิทยาลัยคอร์เนล (Cornell Law School) ประเทศสหรัฐอเมริกา จำนวน ๑ ทุน ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป จนถึงวันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๖๖ ผู้ที่สนใจสามารถดูรายละเอียดเพิ่มเติม และดาวน์โหลดใบสมัครฯ ได้ที่ www.thethaibar.or.th กองทุนพัชรกิติยาภาเพื่อการศึกษากฎหมาย หรือสแกนคิวอาร์โค้ดนี้

แผนกตำราและคำบรรยาย

เปิดจองหนังสือรวมคำบรรยาย ภาคหนึ่ง สมัยที่ ๗๖ ปีการศึกษา ๒๕๖๖ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป โดยสามารถจองผ่านระบบออนไลน์ <https://textbook.thethaibar.or.th> (๑ ชุด มี ๑๖ เล่ม)

← SCAN QR CODE

- รับผิดชอบต่อตนเอง ราคาชุดละ ๑,๘๐๐ บาท
- ไปรษณีย์ลงทะเบียน ราคาชุดละ ๒,๔๐๐ บาท (รวมค่าจัดส่งแล้ว)
- ไปรษณีย์ลงทะเบียน (ด่วนพิเศษ) EMS ราคาชุดละ ๓,๐๐๐ บาท (รวมค่าจัดส่งแล้ว)

หมายเหตุ

๑. การชำระเงินผ่านเคาเตอร์ธนาคาร มีค่าธรรมเนียม ๑๐ บาท เท่ากันทุกสาขาทั่วประเทศ
๒. ผู้สั่งจองหนังสือ มีค่าบริการระบบออนไลน์ ๒๐ บาท เท่ากันทุกประเภทการสั่งจอง
๓. กรณีผู้สั่งจองได้ทำการสั่งจองและชำระเงินประเภทใดแล้วไม่สามารถเปลี่ยนประเภทได้
๔. กรณีผู้สั่งจองได้ทำการสั่งจองและชำระเงินแล้ว ไม่สามารถรับเงินคืนได้ทุกกรณี
๕. ผู้สั่งจองโดยแสดงความจำนงรับหนังสือด้วยตนเอง โปรดมารับหนังสือให้ทันภายในระยะเวลาที่กำหนด หากไม่มารับตามกำหนดถือว่าสละสิทธิ์
๖. การส่งคืนหนังสือ จะต้องไม่มีการขีดเขียน ฉีกขาด หรือทำสัญลักษณ์ใด ๆ ทั้งสิ้น และส่งคืนภายใน ๑๔ วัน หลังจากวันที่ได้รับหนังสือ

สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติม โทร. ๐๒ ๘๘๗ ๖๘๑๔ และ ๐๒ ๘๘๗ ๖๘๐๑ - ๗ ต่อ ๑๐๖

ข่าว เนติบัณฑิตยสภา

เนติบัณฑิตยสภา ในพระบรมราชูปถัมภ์ จัดพิธีถวายพระพรชัยมงคล
สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
เนื่องในวันคล้ายวันพระราชสมภพ ๒ เมษายน ๒๕๖๖

วันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๖ เวลา ๑๐.๐๐ น. นายชาติ สุวรรณิน เลขาธิการเนติบัณฑิตยสภา มอบหมายให้ หม่อมราชวงศ์ประติมสวัสดิ์ สวัสดิวัตน์ ผู้อำนวยการกองบริการ สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา นำพนักงานเนติบัณฑิตยสภา ในพระบรมราชูปถัมภ์ ร่วมถวายพระพรชัยมงคล สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เนื่องในวันคล้ายวันพระราชสมภพ ๒ เมษายน ๒๕๖๖ ณ บริเวณโถง ชั้น ๑ อาคารเนติบัณฑิตยสภา เพื่อแสดงออกถึงความจงรักภักดีและสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณที่ทรงมีต่อเนติบัณฑิตยสภา ในพระบรมราชูปถัมภ์ ที่ได้ทรงรับเป็นองค์สมาชิกกิตติมศักดิ์แห่งเนติบัณฑิตยสภา ทั้งยังทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจแทนพระองค์พระบาทสมเด็จพระชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ในการพระราชทานประกาศนียบัตร เนติบัณฑิต อีกหลายสมัย

บรรณาธิการ | กลอง

เนื่องในโอกาสวันคล้ายวันพระราชสมภพ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ๒ เมษายน ๒๕๖๖ ข้าพระพุทธเจ้า ในนามกองบรรณาธิการจุลสารข่าวเนติบัณฑิตยสภา ขอพระราชทานถวายพระพรชัยมงคล ขอพระองค์ทรงพระเจริญ พระพลานามัยสมบูรณ์แข็งแรง มีพระชนมายุที่ยืนนาน สถิตเป็นมิ่งขวัญของปวงชนชาวไทยสืบไป ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม

วันครอบครัว (Family Day) ถือเป็นวันที่กำหนดขึ้นเพื่อให้ทุกคนตระหนักถึงความสำคัญของสถาบันครอบครัว แม้จะเป็นหน่วยที่เล็กที่สุด แต่ก็มีความสำคัญอย่างมาก ไม่ใช่เฉพาะในประเทศไทยเท่านั้น เพราะประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกต่างก็มี "วันแห่งครอบครัว" ซึ่งอาจมีการกำหนดช่วงวันและเดือนที่แตกต่างกันออกไป สำหรับประเทศไทย กำหนดให้วันที่ **๑๔ เมษายน** ของทุกปีเป็น **"วันครอบครัว"** ซึ่งอยู่ในช่วงเทศกาลสงกรานต์ เป็นช่วงที่ประชาชนส่วนใหญ่จะเดินทางกลับสู่ภูมิลำเนา จึงทำให้สมาชิกในครอบครัวมีโอกาสพบปะกันได้โดยสะดวก เป็นวันที่ควรทำพิธีรดน้ำดำหัว ขอพร ผู้หลักผู้ใหญ่ โดยเฉพาะ พ่อ แม่ ปู่ ย่า ตา ยาย ครูบาอาจารย์ ผู้ที่เคารพนับถือ ทำบุญอุทิศส่วนกุศลให้กับบุพการี เพื่อเสริมสร้างความเป็นสิริมงคล และเพื่อความอบอุ่นเป็นสุขของครอบครัว ตามประเพณีไทยที่เคยปฏิบัติกันมา

จุลสารข่าวเนติบัณฑิตยสภา ประกอบด้วยเนื้อหา ดังนี้ บทความ เนื่องจากปก เสนอเรื่อง "๑๔ เมษายน วันครอบครัว", บทความ ปัญหาจากข้อหารือกฎหมายที่น่าสนใจ เสนอเรื่อง "การตีความข้อกำหนดและเงื่อนไขในสัญญาจ้างควบคุมงาน" โดย รวิญ์ ชัยภักดิ์ภักดิ์ กล่าวถึง กรณีมหาวิทยาลัย ศ. ขอหารือว่า การที่ผู้รับจ้างได้ปฏิบัติงานล่วงเลยกำหนดระยะเวลาตามสัญญาจ้างก่อสร้างไปเป็นจำนวน ๓๖๐ วัน เนื่องจากความผิดของผู้รับจ้างนั้น ทำให้ผู้ควบคุมงานต้องทำงานเพิ่มขึ้นตามจำนวนวันดังกล่าวด้วย ดังนั้น ผู้ควบคุมงานมีสิทธิเรียกร้องค่าจ้างควบคุมงานเพิ่มเติมเต็มจำนวน ๓๖๐ วัน ตามสัญญาจ้างควบคุมงานข้อ ๑๒ ได้หรือไม่ เนื่องจากในช่วงระยะเวลานั้นมีวันหยุดนักขัตฤกษ์และวันหยุดราชการซึ่งผู้ควบคุมงานไม่ได้ส่งพนักงานมาทำงานในวันดังกล่าว, บทความ เจาะฎีกาเด่น เสนอเรื่อง "กรณีศาลมีคำสั่งให้โจทก์แก้ฟ้องให้ถูกต้องในคดีอาญาระบบไต่สวน กับการบรรยายฟ้องไม่ครบองค์ประกอบความผิด" โดย รังสิชัย บรรณกิจวิจารณ์, มนต์ชัย ชนิทรลีลา และ ภูเทพ ฐรณณศรายุทธ กล่าวถึง คำพิพากษาศาลฎีกาที่ อม. ๑๖.๓/๒๕๖๕, บทความ ภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมาย เสนอเรื่อง "วิเคราะห์ข้อสอบแปลไทยเป็นอังกฤษ ผู้ช่วยผู้พิพากษา (สนามใหญ่) สอบวันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๖๖" โดย ดร.กนก จุลมนต์, บทความ วิเคราะห์ข้อสอบกฎหมาย : วิธีการตอบและตัวอย่าง" โดย รวิญ์ ชัยภักดิ์ภักดิ์ เสนอเรื่อง "ข้อสอบปากเปล่าเนติบัณฑิต" โดยรวบรวมตัวอย่างคำถามและธงคำตอบข้อสอบปากเปล่าเนติบัณฑิตเพื่อเป็นแนวทางให้นักศึกษาไว้ใช้สำหรับเตรียมตัวสอบ, บทความ เรื่อง "แนวทางการตั้งรูปคดีเพื่อการสืบสวนสอบสวนรวบรวมพยานหลักฐานในชั้นพนักงานสอบสวน" โดย ดร.สันติ ผิวทองคำ กล่าวถึง แนวทางและขั้นตอนการตั้งรูปคดีเพื่อทำสำนวนสอบสวนและตัวอย่างแนวทางการตั้งรูปคดีเพื่อดำเนินคดีกับผู้กระทำผิด ปิดท้ายด้วย "มุมข่าว" โดย ประเมศวร์ อินทรชุมนุม

พบกับใหม่เดือนพฤษภาคม

กฤษฎา บุญยสมิต

ติดตามอ่านจุลสารข่าวเนติบัณฑิตยสภาฉบับย้อนหลังได้ที่เว็บไซต์เนติบัณฑิตยสภา <http://www.thethai-bar.or.th>

เอกสารเผยแพร่ความรู้ แจกฟรี ห้ามจำหน่าย

(สงวนสิทธิ์ใช้ในกิจการของแผนกประชาสัมพันธ์ เนติบัณฑิตยสภาเท่านั้น)

จัดทำโดย **คณะอนุกรรมการประชาสัมพันธ์เนติบัณฑิตยสภา** จำนวน ๒,๕๐๐ เล่ม

เนติบัณฑิตยสภา เลบที่ ๓๒/๒ หมู่ที่ ๑๖ ถนนกาญจนาภิเษก แขวงบางระมาด เขตตลิ่งชัน กรุงเทพฯ ๑๐๑๓๐

พิมพ์ที่ : **บริษัท กรุงสยาม พิมพ์ชื่อ จำกัด**

๔๓/๑๓๒ ถนนพหลโยธิน แขวงอนุสาวรีย์ เขตบางเขน กรุงเทพฯ ๑๐๖๐๐